

**T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN TEKNOLOJİ
KULLANIMI HAKKINDA EBEVEYN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ**

**Seray KILINÇ
Yüksek Lisans Tezi**

Kütahya, 2015

**T.C.
DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN TEKNOLOJİ
KULLANIMI HAKKINDA EBEVEYN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ**

**Seray KILINÇ
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Özlem DOĞAN TEMUR**

Kütahya, 2015

Yemin Metni

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi” adlı çalışmamın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım kaynakların “Kaynaklar” bölümünde gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

.../.../.....

Seray KILINÇ

Kabul ve Onay

Seray Kılınç'ın hazırladığı “Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışması, jüri tarafından lisansüstü yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip **oybirliği/çokluğu** ile kabul edilmiştir.

.../.../.....

Doç. Dr. Özlem DOĞAN TEMUR (Danışman)

Doç. Dr. Baykal BİÇER
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Önsöz

Okul öncesi dönem çocukların çevresinde bulunan nesnelere keşfetmeye yöneldiği bir dönemdir. Bireyin doğumu ile başlayıp ilköğretim başlangıcına kadar olan ve öğrenme hızının çok yüksek olduğu bu dönem yaşamın temelidir. Bireylerin temel bilgiyi, beceriyi, değer ve tutumları kazandığı ve bunların geliştirildiği döneme okul öncesi dönem olarak adlandırılır. Bu yıllarda kazanılan beceri, değer, tutum ve alışkanlıklar ilerleyen yıllarda çocukların yaşantılarını etkilemektedir.

Okul öncesi dönemde çocukların eğitiminden birinci derecede sorumlu olan ailelerin hızlı teknolojik gelişmeler ve bu gelişmelerin meydana getirdiği sosyal değişimlerle birlikte çocuk eğitiminde sorumlulukları daha da artmıştır. Çocukları tarafından eğlence ve oyun amaçlı olarak kullanılan teknolojik ürünlerin, eğitim ortamı ve içeriğinde kullanılması aileler tarafından endişe konusu olabilmektedir. Yeni nesillerin bilgi ve iletişim teknolojilerini (BİT) etkili bir şekilde kullanabilmelerini sağlayabilmek onların daha küçük yaşlardan itibaren BİT ile etkileşime geçmesini sağlayarak ve planlı bir eğitim sürecinden geçirerek mümkün olacaktır. Bu nedenle okul öncesi dönemdeki çocuklar üzerinde teknolojik aletlerin zararlı etkilerinin azaltılmasında ve teknolojinin çocukların eğitiminde faydalı bir şekilde kullanılmasında ailelere büyük görevler düşmektedir.

Bu tez araştırmasının amacı ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocuklarının teknoloji kullanımı hakkındaki görüşlerini çeşitli değişkenlere göre incelemektir. Böylelikle ebeveynlerin okul öncesi dönemde teknoloji kullanımı ile ilgili farkındalıkları arttırılmaya çalışılacaktır.

Bu tez çalışmasında konunun belirlenmesinden tezin yazımına kadar her aşamada sürekli bana destek olan, çalışmamın başından sonuna kadar bilgi ve tecrübesini benimle paylaşan danışmanım Sayın Doç. Dr. Özlem DOĞAN TEMUR'a ve verilerin toplanması aşamasında yardımcı olan değerli okul yöneticileri ile okul öncesi öğretmenlerine en içten dileklerle teşekkür ederim. Ayrıca hayatımın her aşamasında olduğu gibi tez çalışmamda da sürekli bana maddi

ve manevi destek olan eşim Emin KILINÇ'a, oğlum Furkan, kızım Hülya Vera'ya
ve aileme çok teşekkür ederim.

İçindekiler Tablosu

Yemin Metni	II
Kabul ve Onay	III
Önsöz	III
Şekiller Dizini	VII
Tablolar Dizini	VII
Özet	IX
Abstract	X
Giriş.....	1
Kuramsal Çerçeve	3
Okul Öncesi Eğitim	3
Okul Öncesi Eğitimin Önemi	4
Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Eğitimdeki Yeri.....	5
Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Okul Öncesi Eğitiminde Kullanımı	7
Okul Öncesi Dönemde BİT Kullanımının Faydaları	9
Okul Öncesi Dönemde BİT Kullanımının Zararları	10
Okul Öncesi Dönemde BİT Kullanımında Ailenin Önemi	11
Konuyla ilgili yapılan çalışmalar	13
Problem Durumu	16
Araştırmanın Önemi ve Amacı.....	17
Problem Cümlesi	17
Sayıtlılar	18
Sınırlılıkları	18
Yöntem.....	19
Araştırma Modeli	19
Evren ve Örneklem.....	19
Verilerin Toplanması.....	21
Veri Toplama Aracı	21
Verilerin Analizi	27
Bulgular.....	28
Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi.....	32

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Okul Türü Değişkenine Göre İncelenmesi	34
Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Ebeveynlerin Yaş Aralığı Değişkenine Göre İncelenmesi	35
Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Ebeveynlerin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre İncelenmesi.....	36
Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre İncelenmesi	38
Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Çocukların Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre İncelenmesi.....	39
Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Ebeveynlerin Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre İncelenmesi.....	42
Sonuç, Tartışma ve Öneriler	44
Sonuç ve Tartışma	44
Öneriler.....	50
Kaynaklar	51
Ekler	62
OKUL ÖNCESİ ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN TEKNOLOJİ KULLANIMI HAKKINDA EBEVEYN GÖRÜŞLERİ ANKETİ.....	62
Kütahya İl Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Belgesi	66
Özgeçmiş.....	67

Şekiller Dizini

Şekil 0-1 Yamaç Eğitim Grafiği.....	24
-------------------------------------	----

Tablolar Dizini

Tablo 1 Araştırmaya katılan ebeveynlerin demografik özellikleri	20
Tablo 2-KMO ve Bartlett's Testi Analiz Sonuçları.....	24
Tablo 3-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Faktör Deseni	25
Tablo 4-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğini Açıklanan Varyans Değerleri	26
Tablo 5-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Güvenirlilik Analizi Sonuçları	27
Tablo 6-Alt Boyutlara Göre Madde Ortalama Puanları.....	28
Tablo 7-Okul Öncesi Çağındaki Çocuklarının Teknoloji Kullanımına İlişkin Madde Puanları	31
Tablo 8-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-testi Sonuçları	33
Tablo 9-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre t-testi Sonuçları.....	34
Tablo 10-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Ebeveynlerin Yaş Aralığı Değişkenine Göre t-testi Sonuçları	35
Tablo 11-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Ebeveynlerin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları	36

Tablo 12-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre t-testi Sonuçları	38
Tablo 13-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Çocukların Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları	39
Tablo 14-Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Ebeveynlerin Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları.....	42

Özet

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Bu araştırma ebeveynlerin okul öncesi dönem çocuklarının teknoloji kullanımına yönelik görüşlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda ebeveynlerin okul öncesi dönem çocuklarının teknoloji kullanımına yönelik düşüncelerinde ebeveynlerin cinsiyetine, çocukların devam ettikleri okul türü, ebeveynlerin yaş aralığı, ebeveyn öğrenim durumu, evde internet bağlantısı, ebeveynlerin bilgisayar kullanım sıklığı ve çocukların bilgisayar kullanım sıklığı değişkenlerine göre farklılaşma olup olmadığı incelenmiştir.

Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre desenlenmiştir. Araştırmanın evrenini okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynler oluşturmaktadır. Bu çalışmada verilerin toplanması için örneklem, Kütahya İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile irtibata geçilerek şehir merkezindeki anaokulları ve anasınıflarından olasılık temelli örnekleme yöntemlerinden rastlantısal kümeleme yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmanın örneklemini 314 ebeveyn oluşturmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği ile toplanmıştır.

Araştırmanın sonucunda ebeveynlerin okul öncesi dönemde teknoloji kullanımında aile rehberliğine önem verdikleri, çocukların sıklıkla teknolojik aletler kullanmalarının onların fiziksel, zihinsel ve duygusal gelişimlerini olumsuz etkilediklerini düşündükleri tespit edilmiştir. Ayrıca ebeveynlerin çocuklarının teknolojik alet kullanma becerilerinin iyi olduğunu ifade ettikleri görülmüştür. Ebeveynlerin görüşlerinin teknoloji kullanım alanları alt boyutunda erkek ebeveynler lehine farklılık gösterdiği, teknolojinin faydaları alt boyutunda özel anaokullarına giden çocukların ebeveynleri lehine farklılık gösterdiği, ebeveynlerin yaş aralığı değişkenine göre herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı, internet bağlantısı değişkenine göre teknoloji kullanım alanları alt boyutunda internet bağlantısı olanlar lehine farklılık gösterdiği, ebeveynlerin bilgisayar kullanma değişkenine göre öneriler alt boyutu dışındaki diğer beş alt boyutta farklılık gösterdiği ve çocukların bilgisayar kullanımı değişkenine göre sadece teknoloji kullanım alanları alt boyutunda farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi dönem, teknoloji kullanımı, ebeveyn görüşleri

Abstract

Investigation of Parents' Views about Preschool Age Children Technology Use

The purpose of this master thesis is to investigate parents' views about Preschool Age Kids technology use. For this reason, the author tried to investigate whether there is a difference on parent's views based on gender, school type, age, education level, internet connection, and the frequency of computer use variables.

The quantitative survey method was used in this study. The population of the research is consisted of parents who have kids at preschool age. The author applied cluster random sampling in the study. The sample of the study was consisted of 314 parents who have children at preschool age in the city of Kütahya. The data was collected through parents' views about preschool kid's technology use questionnaire which was developed by the author.

Based on the findings, the study articulated that parents believed that parental guidance is very important while preschool kids are using technology. Another finding of the study is parents' negative attitudes toward technology use. Parents articulated that technology use in preschool age has negative effects on child's physical, mental, emotional and social growth. However, parents mentioned that their children have skills to use technology and they can easily reach technological tool at home. In addition male parents have more positive attitudes toward technology use at preschool age then female parents. Parents who have children at public kindergarten have more positive attitudes about technology use than parents who have children at private kindergarten. There is no significant difference between parents' views based on their age.

Key Words: Pre-school period, technology use, parents' views.

Birinci Bölüm

Giriş

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de bilgi ve iletişim teknolojisi (BİT) alanında yaşanan gelişmeler toplumsal hayatı etkilemektedir. Yapılan çeşitli araştırmalarda BİT alanında ortaya çıkan gelişmelerin bir toplumun gelişmişlik düzeyine; BİT kullanımının ise toplumların refah düzeylerine ait bir gösterge olduğu ifade edilmiştir (Öztopçu, 2003). BİT alanında yaşanan hızlı değişim özellikle eğitim alanını önemli ölçüde etkilemiştir. BİT'in bilgiyi aramada, düzenlemede, depolamada, geliştirmede ve sorun çözmede de sıklıkla kullanılması eğitilmiş insan tanımında da değişikliğe gidilmesine neden olmuştur. Nitekim 2009 yılında Milli Eğitim Bakanlığı eğitilmiş insanın tanımını değiştirme ihtiyacı hissetmiştir. Eğitilmiş insan tanımı kendisi ile ilgili gelişmeleri takip edebilen, bunları hayatında uygulayan, sorgulayan, gelişime açık, bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanabilen bir kişi olarak güncellenmiştir (Kılınç, 2013; MEB, 2009). Eğitilmiş insan tanımına BİT'i aktif kullanabilme becerisinin eklenmiş olması, eğitim ve teknoloji arasındaki ilişkiyi göstermektedir.

BİT günlük hayatta eğitimden ticarete, iletişimden ulaşımaya kadar pek çok alanda yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. (Öztürk, 2013). BİT'in bu yaygın kullanımı işyerlerinde sınırlı kalmamakta, evlere de taşınmaktadır. Bu nedenle yeni nesiller daha okul öncesi çağlarda BİT kullanımı deneyimi kazanmaktadır. Bilgi ve iletişim alanındaki hızlı değişimlere ayak uydurmak ve yeni nesilleri temel teknoloji yeterliklerine sahip bireyler olarak yetiştirmek amacıyla BİT ürünleri formal eğitimin ilk basamağı olan okul öncesi eğitimi kurumlarında da kullanılmaktadır.

Günümüzde bilgi ve iletişim alanındaki yeniliklerle birlikte teknoloji kullanımı günlük hayatın vazgeçilmezleri arasında yer almaktadır. BİT günlük hayatın her alanında kullanıldığından yeni nesillerin BİT kullanma yeterlikleri ile yetiştirilmelerinin önemi bir kere daha ortaya çıkmaktadır. Eğitim kurumlarının teknolojiyi kullanan bireyler yetiştirmesinde en önemli görevlerden biri öğretmenlere düşmektedir. Bu nedenle gerek okullarda çalışmakta olan öğretmenlerin gerekse üniversitelerde öğrenim gören okul öncesi öğretmen adaylarının yeni teknolojiye ilişkin bilgi ve beceriler kazanması gerekmektedir (Akpınar, 2003; Cüre ve Özden, 2008). Bu hususta bir diğer önemli görev ise ebeveynlere düşmektedir. Nitekim teknoloji kullanımının okul öncesi

çocuklarda iletişim, işbirlikçi çalışma, sıra ile çalışma gibi sosyal gelişim için önemli katkılar sağladığı ifade edilse de bu konuda olumsuz fikirler de vardır. Örneğin bilinçsiz bilgisayar kullanımının çocukların gelişimini olumsuz etkileyeceği ve onları toplumsal ortamlardan soyutlayarak yalnızlığa itebileceği (Healy, 1999) bu konuda yapılan eleştirilerden bazılarıdır. Bu nedenle okul öncesi çağındaki çocukların BİT kullanımının bir yetişkin gözetiminde olması önem kazanmaktadır.

Günümüz dünyasında bilgiye ulaşma, bilgiyi analiz etme ve istenen sonuca hızlı bir şekilde ulaşma gibi beceriler ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle gelecek nesillerin teknofobik yetişkinler olması yerine iletişim kurma, güvenilir bilgiye ulaşma, bilgiyi analiz etme ve yapılandırmada etkin olarak kullanan yetişkinler olabilmesi için eğitim ortamı ve içeriğine teknolojinin uygun koşullarda dâhil edilmesi gerekmektedir. Günümüzde her alanda hızlı bir değişim yaşanmaktadır. Bu nedenle çocuklara verilen eğitim, yaşamdaki değişimler doğrultusunda güncellemeye uygun bir yapıya sahip olmalıdır. Çünkü eğitimde amaç, çocuğu yaşama hazırlamak için gerekli bilgi, beceri ve tutumları edinmesini sağlamaktır. Değişen yaşam koşulları ve hızla dönmeye devam eden dünyada yaşamak ve yaşama katkı verebilmek için değişimler yönünde eğitim içeriğinin düzenlenmesi, eğitimde kullanılan yöntem ve tekniklerin güncellenmesi gerekmektedir (Şen, 2012).

Ülkemizde, bunun en güncel girişimi olarak MEB tarafından BİT'lerle ortaya çıkan değişim ve dönüşüme ayak uydurabilmek için Fırsatları Arttırma, Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) projesi hayata geçirilmiştir. Bu proje kapsamında okulöncesi eğitim kurumları da dahil olmak üzere tüm ilköğretim ve ortaöğretim okullarındaki mevcut teknolojiyi iyileştirmek amacıyla Bilişim Teknolojileri araçlarının öğrenme-öğretme sürecinde daha fazla duyu organına hitap edilecek şekilde, derslerde etkin kullanımı amacıyla dersliklerin LCD Panel Etkileşimli Tahta ve internet ağ altyapısı ve öğrencilerin de tabletler ile donatılması hedeflenmektedir (URL 1).

FATİH projesi ile okul öncesi eğitim kurumlarının da BİT ile donatılması hedeflenmiş ve yetişecek yeni nesillerin BİT kullanma becerisine sahip olması diğer bir ifade ile teknoloji okuryazarı olması hedeflenmiştir. Bununla birlikte günlük hayata bakıldığında BİT'in kullanımı günümüzde okul öncesi çağındaki çocuklara kadar ulaşmıştır. Nitekim okul öncesi çağındaki çocukların birçoğu daha formal eğitime başlamadan teknoloji ile evlerinde tanışmaktadır. Doğru kullanılmadığında gelişim açısından zararları olabilecek BİT'in çocuklar tarafından olumlu bir şekilde kullanılması

sağlanmalıdır. Bu bağlamda ebeveynlerin rolü oldukça önemlidir. Bu nedenle bu çalışmada ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amaçlanmaktadır

Kuramsal Çerçeve

Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi dönem, çocukların çevresinde bulunan nesnelere keşfetmeye yöneldiği bir dönemdir. Bireyin doğumu ile başlayıp ilköğretim başlangıcına kadar olan ve öğrenme hızının çok yüksek olduğu bu dönem yaşamın temelidir (MEB, 2013). Bireyin kişiliğinin oluşumu, temel bilgi, beceri ve değerlerin kazanılması ve geliştirilmesi büyük ölçüde bu dönemde gerçekleşir (Başal, 2005). Bu dönemde edinilecek bilgi, beceri, değer ve davranışlar, bireyin gelecekteki öğrenim hayatını ve başarısını etkilemektedir (Özen, 2008). Bu nedenle okul öncesi eğitimi, günümüzde üzerinde önemle durulan konulardan biridir.

Okul öncesi eğitim 14. Milli Eğitim Şurasında “0-72 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı çevre olanakları sağlayan, onların bedensel, zihinsel duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen, kendilerini toplumun kültürel değerleri doğrultusunda, en iyi biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan temel eğitim bütünlüğü içerisinde yer alan, bir eğitim süreci” olarak tanımlanmıştır (Komisyon, 1993, s.3). Poyraz ve Dere (2001) ise okul öncesi eğitimi, ilköğretime başlayıncaya kadar çocukların bireysel özelliklerine ve gelişim düzeylerine uygun olarak onları toplumun kültürel değerleri ve özellikleri doğrultusunda yönlendiren eğitim süreci olarak tanımlanmıştır.

Okul öncesi dönemde çocuklar, daha çok anne, baba ve yakın akrabaları ile ilişki içerisindeyler. Okul öncesi dönemde çocuk için en önemli unsur ailesidir. Aile çocuk dünyaya geldiği andan itibaren çocuğun ihtiyaçlarını karşılayan, sevgi, ilgi gösteren role sahiptir. Çocukların bu dönemde aldıkları eğitim önceki dönemlerde daha çok aileler tarafından karşılanmaktaydı. Günümüzde özellikle büyük şehirlerde anne ve babanın çalışması, ailelerin çocuklarını bırakacakları akrabalarının olmaması ve en önemlisi okul öncesi eğitimin önemini fark etmeleri gibi nedenlerden dolayı okul öncesi eğitim kurumları çocukların eğitiminde önemli yer tutmaktadır.

Okul Öncesi Eğitimin Önemi

Okul öncesi eğitim dönemi, çocuğun gelişimine yardım etmesi ve bunları hızlandırması açısından önemli bir dönemdir (Gögebakan, 2011). Bireylerin temel bilgi, beceri, değer ve tutumları kazandığı ve bunların geliştirildiği dönem okul öncesi dönemdir (Başal, 2005). Bireylerin bu dönemdeki yaşantılarının, yetişkinlik dönemindeki kişilik yapısı, tavır ve davranışları ile inançları üzerinde önemli etkisi olduğu araştırmacılar tarafından ifade edilmiştir (Kandır, 1991; Oğuzkan ve Oral, 1998; Oktay, 2005). Nitekim bu dönem çocuklarda beyin gelişiminin ve sinaptik bağlantıların kurulma oranının en yoğun ve hızlı yaşandığı dönemdir. Bu dönemde meydana gelen beyin gelişimi çocukların bilişsel, dil, motor, sosyal ve duyuşsal gelişimini etkilemektedir (MEB, 2013). Yapılan araştırmalarda bireyin 17 yaşına kadar olan zihinsel gelişmesinin %50'sinin dört yaşına kadar oluştuğu ortaya konmuştur (Poyraz ve Dere, 2001).

Okul öncesi dönemdeki yaşam deneyimleri, çocuğun okula, öğrenmeye ve kendi becerilerine dair tutumlarını etkilemektedir (MEB, 2013). Okul öncesi dönemde eğitim alma durumu örgün eğitimdeki başarıyı da olumlu yönde etkilemektedir. Örneğin, okul öncesi eğitimi alan çocukların daha sonraki yaşantılarında okuma ve matematik alanlarında okul öncesi eğitimi almayan çocuklara göre daha başarılı oldukları tespit edilmiştir (Campbell ve Ramey 1995. Akt. Nur, 2012). Bununla birlikte okul öncesi eğitim alan öğrencilerin, almayan yaşlıtlarına göre matematik becerilerinde daha yeterli oldukları (Unutkan, 2007), daha yaratıcı düşündükleri (Yaşar ve Aral, 2010), akran ilişkilerinin daha olumlu olduğu (Gülay, 2009) ifade edilmiştir.

Yukarıda ifade edilen hususlar göz önüne alındığında okul öncesi eğitimin bireylerin yetişmesinde ne derece önemli olduğu görülmektedir. Ülkemizde ise okul öncesi eğitime verilen önem giderek artmaktadır. 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun yürürlüğe girmesi ile okul öncesi eğitim ile ilgili çalışmalar ülkemizde hız kazanmıştır. 1992 yılında ise Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde "Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürlüğü" kurulmuştur (Çetinkaya, 2010). Dünyada ve ülkemizde yaşanan gelişmelere paralel olarak okul öncesi eğitim programları da güncellenmektedir. Bu bağlamda okul öncesi eğitim programı en son 2013 yılında güncellenmiştir. Bu eğitim programında okul öncesi eğitimin temel amaçları (MEB, 2013, s. 10) şu şekilde ifade edilmiştir:

- Çocukların beden, zihin ve duygu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak,
- Onları ilkokula hazırlamak,
- Şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak,
- Çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamaktır.

Günümüzde teknolojinin hızlı gelişimi bireylere ve toplumlara yeni sorumluluklar da yüklemektedir. Bu sorumlulukların bilincinde olarak teknolojiyi etkin ve doğru bir şekilde kullanan toplumlar diğer toplumlara göre daha başarılı olmaktadır (Küçüköğlü, 2013). Bu ise teknolojinin okul öncesi dönem ile birlikte eğitimde kullanılması ile mümkün olmaktadır.

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Eğitimdeki Yeri

İçerisinde bulunduğumuz yüzyılda var olan bilgiler hızlı bir şekilde eskimekte ve her dakika enformasyon değişmektedir. Değişen bilgi sürekli değişimi beraberinde getirmekte; bu ise toplumun kültürel, sosyal ve politik olarak etkilenmesini sağlamaktadır (Angeli ve Valanides, 2009). Bu değişim ile birlikte bilgiye erişim hızlanmış ve teknolojik aygıtların kullanımında hızlı bir artış yaşanmıştır. BİT kullanımının günlük hayatta giderek artması, önümüzdeki günlerin daha karmaşık ve teknolojiye dayalı olacağının bir göstergesidir. Bu nedenle yarının dünyasında başarılı olmak isteyen bireylerin BİT kullanmada belirli yeterliklere sahip olmaları gerekmektedir.

BİT'in toplumun her kesimini etkilediği bir çağda bireylerin sahip olması gereken nitelikler de değişmektedir. Enformasyonun sürekli ve hızlı bir şekilde değiştiği bir çağda bireylerin bilgiyi ezberlemesi gereksiz ve olanaksız hale gelmiştir. Bunun yerine bilgiye nasıl erişeceğini bilen, BİT i bilgiye ulaşmada etkili bir şekilde kullanabilen, BİT'i güvenli bir şekilde kullanmayı bilen bireyler yetiştirmek günümüz eğitim sistemlerinin amaçlarından biri olmuştur.

BİT alanındaki gelişmeler toplumsal alanın her yönünü özellikle de eğitim kurumlarının yapı ve işlevini önemli ölçüde etkilemektedir. Nitekim artık okullardan beklenenlerden bir tanesi de BİT'i faydalı ve etkili bir şekilde kullanabilen bireyler yetiştirmektir (Cüre ve Özdener, 2008). Bununla birlikte teknolojik gelişmeler sayesinde eğitim faaliyetlerinde kullanılabilecek araç-gereçlerin sayısında da ciddi bir

artış söz konusudur. Geleneksel öğretime yardımcı olmak amacıyla 1960'lı yıllardan eğitim alanında bilgisayarlardan faydalanılmaya başlanmıştır. Bilgisayarlara ek olarak internetin ortaya çıkması ve giderek yaygınlaşması (Sever, 2010), tabletlerin eğitim amaçlı kullanılmaya başlanması ve akıllı tahtaların kara tahtaların yerini almasıyla birlikte BİT'in eğitime entegre edilmesi daha fazla önem kazanmaya başlamıştır. Öğrencilerin derse olan ilgilerini artırmak, akademik başarılarını yükseltmek ve öğrenme-öğretmen süreçlerinde reform yapmak gibi nedenlerden dolayı BİT'in bu süreçlerde kullanımı eğitimciler arasında giderek yaygınlaşmaktadır (Hew ve Brush, 2007). Tüm bu gelişmeler bilgisayar destekli eğitim kavramının çeşitli çalışmalarda ele alınmasını sağlamıştır (Kutluca ve Ekici, 2010).

Eğitimde BİT kullanımının ne olduğu ile ilgili çeşitli tanımlar yapılmıştır. Bazı tanımlarda öğrenme-öğretme süreçlerinde BİT kullanımı, bilgisayardan eğitim-öğretim etkinliklerini zenginleştirmek ve kalitesini yükseltmek üzere eğitime yardımcı bir araç olarak yararlanılması (Akkoyunlu, 1998) olarak açıklanmıştır. Bununla birlikte bazı araştırmacılar eğitimde BİT kullanımını öğretmenlerin sınıfta internete erişimi ya da öğrencilerin sunum yapmak amacıyla bilgisayarı kullanması olarak ifade etmiştir (Cuban, Kirkpatrick ve Peck, 2001). Kimi tanımlarda ise eğitimde BİT entegrasyonunun öğrencinin öğrenme süreçlerindeki başarısını arttırmak amacıyla bilgiye ulaşmasında BİT tabanlı uygulamaların kullanılması olduğu öne sürülmüştür (Van Melle, Cimellera ve Shulha, 2003). Benzer bir tanımda da bilindik aktivitelerin daha verimli ve güvenli bir şekilde öğrencilere aktarılması amacıyla bilgisayar kullanımı olduğu ifade edilmiştir (Hennessy, Ruthven ve Brindley, 2005). Yalın, Karadeniz ve Şahin (2007) ise BİT entegrasyonunu öğrenme-öğretme ortamlarını, öğretim programlarını ve alt yapıyı içine alacak biçimde öğretme-öğrenme sürecinin tüm boyutlarında teknolojinin etkili ve verimli biçimde kullanılması olarak tanımlamışlardır. Yukarıda yapılan tanımlara ek olarak BİT entegrasyonunun yönetsel, öğretimsel ve kurumsal anlamda çeşitli değişkenlerin de göz önünde bulundurulmasını gerektiren karmaşık ve çok boyutlu bir süreç (Yurdakul, 2011) olduğu da öne sürülmüştür.

Eğitimde mevcut kalitenin artırılmasında, eğitim sürecinde öğrencilerin bilgiye daha hızlı ve doğrudan ulaşmalarını sağlamada BİT'in önemi oldukça fazladır (Lever-Duffy, McDonald, ve Mizell, 2003; Peterson, Albaum, Munuera ve Cunningham, 2002). BİT sayesinde öğrenme süreci zevkli hale gelmekte; öğrenciler BİT ile severek ve oynayarak öğrenme imkânına erişmektedirler (İşman, 2005). Buna ilaveten BİT doğru

ve etkili bir şekilde kullanıldığında öğrenme-öğretme süreçlerini olumlu yönde değiştirebilme potansiyeline sahiptir (Dede, 1998).

Eğitim süreçlerinde teknoloji kullanmanın nedenlerini Yürütücü (2002) şu şekilde ifade etmiştir.

- Eğitim ve öğretime erişimi artırmak,
- Öğrenimin kalitesini yükseltmek,
- Eğitim maliyetlerini azaltmak,
- Eğitimde maliyet etkinliği sağlamak,
- Teknolojik değişim zorunluluğuna karşılık vermek,
- Öğrencilere çalışma ve özel hayatlarında ihtiyaç duyacakları becerileri teknoloji ile sağlamak.

Yeni nesillerin BİT'i etkili bir şekilde kullanabilmelerini sağlayabilmek onların daha küçük yaşlardan itibaren BİT ile etkileşime geçmesini sağlayarak ve planlı bir eğitim sürecinden geçirerek mümkün olacaktır. Günümüzde BİT ile tanışmak ve BİT kullanımı eğitimi vermek için en ideal zamanın okul öncesi dönem olduğu eğitimciler tarafından ifade edilmektedir (Tekcan, 2009).

Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Okul Öncesi Eğitiminde Kullanımı

Yaşanılan teknolojik değişimler ile birlikte, eğitim-öğretim süreçlerinde kullanılan yöntem ve tekniklerde de çeşitli değişiklikler göze çarpmaktadır. Bu değişikliklerden belki de en önemlisi bu süreçlerde BİT kullanılmasıdır. Nitekim günümüzde okul öncesi eğitim kurumlarında BİT yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Bununla birlikte okul öncesi çağındaki çocukların büyük bir bölümü günlük yaşantısında farkında olarak ya da olmayarak bilgisayar, tablet, akıllı telefon vb. teknolojik aletlerle etkileşim içerisinde. 21. yüzyılda yaşlıları ile rekabet edebilmesi için birçok anne baba çocuklarına daha küçük yaşlardan itibaren bir öğrenme ve eğlence aracı olarak bilgisayar, tablet, akıllı telefon ve internet gibi teknolojik imkânları sunmayı bir görev olarak kabul etmektedirler.

Yeni nesillerin, teknolojiyi etkin bir şekilde bilgiye ulaşma, bilgiyi analiz etme ve güvenli teknoloji kullanımı konularında yetiştirilmeleri gerekmektedir. Bu ise bireylerin erken yaşlardan itibaren BİT'i kullanabilmesi ile mümkündür. BİT

kullanımına başlamak için ideal dönemin okul öncesi yıllar olduğu çeşitli eğitimciler tarafından ifade etmiştir (Arı ve Bayhan, 1999; Kaçar ve Doğan, 2007; Yaşar, 2004).

BİT'in okul öncesi çağındaki çocukların eğitiminde büyük bir öneme sahiptir. Nitekim BİT sayesinde bu dönemdeki çocukların merak duygusu teşvik edilmekte ve yaşayarak, deneyerek, yanılarak öğrenme olasılığı bu yaş grubundaki çocuklara sunulmaktadır (Demir ve Kabadayı, 2008). Bu nedenle BİT okul öncesi eğitiminde çeşitli alanlarda kullanılmaktadır. Örneğin alıştıurma becerilerini geliştirmede, bilişsel gelişimde, sayma ve matematikte, okuma-yazma becerilerinin öğretilmesi gibi alanlarda BİT kullanılmakta ve bu sayede çocuklara yaptıkları eylemlerle ilgili geri bildirim verilmesi kolaylaşmaktadır (Demir ve Kabadayı, 2008).

BİT'in okul öncesi kurumlarda kullanımında çeşitli hususlara dikkat etmek gerekmektedir. Nitekim Gacal (2015) okul öncesi çocuklarına bilgisayarları kullanabilecekleri ortamlar düzenlerken aşağıdaki hususlara dikkat edilmesi gerektiğini ifade etmektedir:

- Kullanılacak yazılımlar eğitsel nitelikte, öğrenci özelliklerine uygun ve çocuklara belli becerileri (eleştirel düşünme, problem çözme, yaratıcılık vb...) kazandırmaya yönelik olmalıdır. Ayrıca, öğrencilerin gelişim özelliklerini de dikkate alınmalıdır.
- Hazırlanan ortam işbirliğine ve paylaşmaya dayalı olmalı; etkinlikler, çocuklara paylaşmayı ve işbirliğini öğretecek şekilde planlanmalıdır.
- Etkinlikler gerçek yaşamla ilişkili olacak şekilde planlanmalıdır. Çocuklar okulda bilgisayar becerilerini tek başına öğrenmek yerine, bilgisayarların günlük yaşamdaki yerini ve diğer teknolojik araçlarla ilişkisini kurabilmelidir.
- Bilgisayar etkinliklerine ayrılacak zaman, çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun olmalıdır.

Yukarıda bahsedilen hususlara ek olarak okul öncesi dönemde BİT kullanımının şekli ve kullanma süresi de önemlidir. BİT aygıtlarını sürekli elinde tutan, ekrandan gözlerini ayırmayan çocuklar için BİT faydadan ziyade zarar getirecektir. Okul öncesi çağındaki çocuklarda bu nedenle BİT kullanımı ailenin kontrolü altında olmalıdır.

Okul Öncesi Dönemde BİT Kullanımının Faydaları

BİT'in eğitim-öğretim süreçlerinde kullanılması birçok faydayı beraberinde getirmektedir. BİT okul öncesi dönemdeki çocukların gelişim düzeylerine uygun olarak kullanıldığında çocuğun gelişimini olumlu yönde etkilemektedir (Bütün-Ayhan ve Aral, 2005). Bununla birlikte BİT'in öğrenme-öğretme süreçlerinde kullanımı ile ilgili yapılan çalışmalarda BİT kullanımının okul öncesi dönemdeki çocuklar üzerinde çeşitli olumlu etkileri de vurgulanmıştır. Örneğin okul öncesi dönemde BİT kullanımının öğrenmeyi daha anlamlı ve zevkli bir hale getirdiği (Akpınar, 2005; Arı ve Bayhan, 2003) ve yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiği (Sivin-Kachala ve Bialo, 2000) ifade edilmektedir. Ayrıca BİT okul öncesi eğitiminde kullanıldığında öğrenme bireyselleştirilerek aktif öğrenmeye olanak sağlamaktadır (Küçüköğlü, 2013). Okul öncesi dönemde BİT kullanıldığında çocukların öğrenmeye karşı motivasyonları artmakta ve kendi başlarına öğrenme yolları geliştirmelerine olanak sağlanmaktadır (Demir, 2007).

Okul öncesi eğitimin amaçlarından bir tanesi de çocukları ilkokula hazırlamaktır (MEB, 2013). Bu nedenle okul öncesi dönemde yazmaya hazırlık faaliyetleri de yaptırılmaktadır. Okul öncesi dönemde yazmaya hazırlık faaliyetlerinde BİT kullanımı konusunda yapılan bir araştırmada, BİT kullanımının öğrencilerin yazma sürecine olan motivasyonlarını arttırdığı ifade edilmiştir (Arrowood ve Overall, 2004). Bu konuda yapılan başka çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmış ve bilgisayar destekli aktivitelerde çocukların daha çok motive oldukları belirtilmiştir (Chung ve Walsh, 2006; Talley, Lance ve Lee, 1997).

Okul öncesi eğitiminde çocukların sosyal, bilişsel ve dilsel becerilerinin gelişiminde teknoloji kullanımı öğrenme-öğretme süreçlerinde önemli bir araç olarak görülmektedir (Gimbert ve Cristol, 2007). Bu dönemde BİT'i kullanan çocukların zeka gelişimlerinde, bilgiyi yapılandırılmalarında, problem çözme becerilerinde ve dil becerilerinde BİT kullanmayan çocuklara göre daha başarılı oldukları da yapılan araştırmalarda ortaya konmuştur (Clements ve Sarama, 2003).

Okul öncesi eğitiminde boyama ve resim çalışmaları önemli bir yer tutmaktadır. Bu çalışmalar çocukları yazmaya hazırlamak amacıyla sıklıkla kullanılmaktadır. Bilgisayar ve tabletlerin boyama ve resim çalışmalarında kullanıldığında çocukların boyama kalemi veya pastel boyalarla yaptıkları süreçlerin aynısını kullandıkları (Matthews ve Jessel, 1993) ve boyama ve resim yapmaya ilgilerinin arttığı (Couse ve

Chen, 2010; Trepanier-Street, Hong, ve Bauer, 2001) yapılan çalışmalarda ifade edilmiştir.

Okul öncesi dönemde verilen eğitim ile “çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma gibi duygu ve davranışların geliştirilmesi” (MEB, 2013, s. 11) okul öncesi eğitimin temel ilkelerinden biridir. Bu ilkenin yerine getirilmesi çocukların birbirleri ile etkileşiminin sağlanması ile gerçekleştirilir. Okul öncesi dönemde BİT kullanımına yapılan eleştirilerden bir tanesi de BİT kullanımının çocukların sosyalleşmesini engellediğidir (Cordes ve Miller, 2000). Ancak yapılan araştırmalarda (Heft ve Swaminathan, 2002), bu eleştirilerin tam tersi bir sonuçla karşılaşmışlardır. Bu araştırmada çocukların bilgisayar kullanırken birbirleri ile yardımlaşmışları ve sürekli birbirleri ile etkileşimde oldukları ifade edilmiştir. Benzer şekilde 5 yaşındaki çocuklarla yapılan bir diğer çalışmada da (Shahrimin ve Butterworth, 2002), çocukların bilgisayar kullandıkları sürelerde birbirleri ile olumlu sosyal etkileşim gerçekleştirdikleri tespit edilmiştir.

Okul Öncesi Dönemde BİT Kullanımının Zararları

Son yıllarda BİT'in okul öncesi dönemdeki çocuklar tarafından kullanılmasında çocukların çok yönlü gelişmesinde bir şans unsuru olduğunu savunanlar olduğu gibi, buna tehdit unsuru olarak kabul ettiklerinden dolayı karşı çıkanlar da vardır. Bu farklılaşmaların temel nedeni BİT'in ne şekilde kullanıldığı ve kullanılacağı ile doğrudan ilişkilidir (Şen,2012). Nitekim BİT'in okul öncesi dönemde kullanılmasının çocuklarda çeşitli olumsuz etkilerinin olduğu bu fikri savunanlar tarafından ifade edilmektedir. Örneğin, Cordes ve Miller (2000) editörlüğünde hazırlanan bir raporda erken yaşlarda bilgisayar kullanımının okul öncesi dönemdeki çocuklara fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel ve ahlaki yönlerden çeşitli zararlarının olabileceği öne sürülmüştür. Ekranlı uygulamaların (televizyon, bilgisayar, oyun konsolları, cep telefonları, tablet, diz üstü bilgisayarlar vb.) karşısında uzun süreli ve yakın mesafede oturarak vakit geçiren küçük çocukların göz sağlığının olumsuz yönde etkileneceği ifade edilmiştir. Hatta bu teknolojik aletlerin okul öncesi dönem çocuklarında kullanılması onların duruş pozisyonlarını da olumsuz etkileyeceği savunulmaktadır (Şen, 2012). Ayrıca bilgisayar karşısında uzun süre oturmanın çocuklarda obeziteye yol açacağı da raporda belirtilmiştir. Bununla birlikte çocukların iskelet yapıları ile ilgili çeşitli sıkıntılar yaşayabilecekleri de yine bu raporda belirtilmiştir. Özellikle bu

çocuklarda duyu organları koordinasyonu gibi bazı gelişim özelliklerinin geç gerçekleşmesi gibi durumların ortaya çıkacağı ileri sürülmüştür.

Yukarıda ifade edilenlerle birlikte aileler çocukların BİT'i kullanmasına endişeli yaklaşmaktadır. Çünkü geleneksel, sokakta oyun oynayan çocukların yerini bilgisayar ya da oyun konsollarının karşısında çok vakit geçiren çocuklar alacağını düşünmektedirler. Böyle uzun zaman ekranların karşısında kalan çocukların sosyal etkileşim yönlerinin zayıf olacağı, bilgisayarı kişileştirerek sosyal yaşamdan uzaklaşma ile içe kapalı bireylerin yetişeceğini dile getirmektedirler. Bununla birlikte bağımlı ve takıntılı insanlar artacaktır (Cordes ve Miller, 2000). BİT'in eğitim ortamında kullanılmasının geleneksel eğitim ortamlarının düzenlerini bozacağı ve yüz yüze öğrenmeden uzaklaştıracağı ise ayrı bir eleştiri konusudur.

BİT'in okul öncesi dönemde kullanımının zararları ile ilgili yukarıda bahsedilen olumsuzlukların neredeyse hepsi, BİT'i bilinçsiz ve rehbersiz bir şekilde kullanma sonucunda gerçekleşmektedir. Bu dönemde çocukların BİT'i genelde kendi evlerinde bilinçsizce ve aile kontrolü haricinde kullanımından kaynaklanan bu sorunlar yine aile gözetimi ile en düşük seviyeye indirilebilir. Gelecek yaşantılarında çocukların sıklıkla ihtiyaç duyacakları BİT'i yasaklamak yerine onu etkili bir şekilde kullanımının öğretilmesi birçok yararı da beraberinde getirecektir. Bu noktada anne ve babalara önemli görevler düşmektedir.

Okul Öncesi Dönemde BİT Kullanımında Ailenin Önemi

Çocukların gelişimi açısından yaşamlarının ilk yılları büyük önem taşımaktadır. Nitekim bu yıllarda kazanılan beceri, tutum ve alışkanlıkların ilerleyen yıllarda çocukların yaşantılarını etkilediği yapılan araştırmalarda ileri sürülmüştür (Başal, 2005; Özen, 2008). Bu dönemde çocukların eğitiminde aile, çevre ve okul önemli rol oynayan unsurlardır. Okul öncesi dönemde ise özellikle aile ve okul çocuğun gelişimi ve eğitiminde oldukça önemlidir (Gögebakan, 2011).

Çocuğun kişiliğinin şekillendiği, bireylerle etkileşiminin oluşmasında olumlu veya olumsuz etkileri olan ilk toplumsal çevre ailedir. Aile çocukların zamanının büyük bir kısmını geçirdiği ve gelişim ve öğrenme adına doğal yaşantıların paylaşıldığı temel etkileşim ortamıdır. Bu nedenle aile, çocukların gelişimlerinde ve eğitimlerinde ilk öğrenme ortamı olarak da adlandırılabilir. Bu ortamda aileler çocuklarının eğitiminden ve gelişiminden sorumludur (Çamlıbel Çakmak, 2010). Okul öncesi dönemde

çocukların eğitimin hayatlarına dair hedeflerini tespit ederken çocukların bu yolda tek başına olduklarını düşünmek doğru değildir. Çocuk ailesi ile bir bütündür. Okul öncesi dönemde çocuğa dış dünyada olup bitenleri anlamasına yardımcı olan ve bir takım alışkanlıklar kazandıran temel kurum ailedir. (Cömert ve Güleç, 2004) .

Aile, çocuğun ilk yıllarında bakımından ve eğitiminden sorumlu tek kurumdur. İlerleyen yıllarda çocukların gittikleri okullar ve sosyal kurumlar bu görevi devralmış gibi gözükse de aslında sadece yardımcı kurumlardır, ailede devam eden eğitimin ve gelişimin sorumluluğunu azaltmaz (Oktay,1999). Aileye düşen bu sorumluluğun en önemli olduğu evre, çocukların gelişimlerinin en hızlı ve benliklerinin oluştuğu okul öncesi dönemdir. Çocuğun gelişiminde ve kişiliğinin oluşmasında öncelikli olarak etkileşim kurduğu anne ve babasıdır. Anne ve babası ile paylaştığı ortam, çevre koşulları, ailenin disiplin anlayışı çocuğun gelişimini etkileyen önemli faktörlerdir (Dinç, 2012).

Okul öncesi dönemde çocuğun gelişim ve eğitiminde ailenin rolleri şöyle sıralanabilir:

- Aile, çocuğa grup içinde dengeli bir birey olabilmesi için güven duygusu aşılar.
- Çocuğun sosyal onay görebilmesi için gerekli ortamı hazırlar.
- Çocuğun sosyalleşmeyi öğrenebilmesi için onay görmüş, uygun davranış biçimlerini içeren birer model oluşturur.
- Sosyal açıdan onay görmüş davranış biçimlerinin gelişimi için rehberlik eder.
- Çocuğun yaşam ortamına uyum sağlarken karşılaştığı sorunlara çözüm getirir.
- Uyum için gerekli olan davranışla ilgili, sözlü ve toplumsal alışkanlıkların kazanılmasına yardımcı olur.
- Okul ve sosyal yaşamda başarılı olabilmesi için, çocuğun yeteneklerini uyarır ve geliştirir.
- Çocuğun ilgi ve yeteneklerine uygun arzuların gelişimine yardım eder (Yavuzer, 1999, s.138–139).

Okul öncesi dönemde çocukların eğitiminden birinci derecede sorumlu olan ailelerin hızlı teknolojik gelişmeler ve bu gelişmelerin meydana getirdiği sosyal değişimlerle birlikte çocuk eğitiminde sorumlulukları daha da artmıştır (Gögebakan, 2011). Nitekim günümüzde çocuklar doğdukları andan itibaren teknolojiyle karşılaşmakta ve bunları küçük yaşlarından itibaren kullanabilmektedir. Televizyon,

kamera, bilgisayarlar, akıllı telefonlar modern toplumumuzun içerisinde çocukların hayatlarının bir parçası olmuştur (Akkoyunlu ve Tuğrul,2002). Bir diğer ifade ile bilgisayar, tablet ve akıllı telefon gibi teknolojik aletlerin günlük yaşantımızın bir parçası haline geldiği günümüzde okul öncesi dönemdeki çocukların BİT'e kolaylıkla ulaşabildiklerine ve kullandıklarına şahit olunmaktadır.

Çocuklar akıllı telefonlardaki oyuncak taklidi yapan pek çok uygulamalara rahatça ulaşabilmelerinin yanı sıra eğlence amaçlı televizyonlar, DVD oynatıcıları, müzik çalarlar, bilgisayarlar ve internete de kolaylıkla ulaşabilmektedir. Bununla birlikte ailenin diğer bireyleri ve akrabaları ile görüşmek için dijital ve telefon kameralarını da rahatlıkla kullanabilmektedirler (Plowman ve McPake, 2010). Çocukları tarafından eğlence ve oyun amaçlı olarak kullanılan teknolojik ürünlerin, eğitim ortamı ve içeriğinde kullanılması aileler tarafından endişe konusu olabilmektedir. Bu nedenle okul öncesi dönemdeki çocuklar üzerinde teknolojik aletlerin zararlı etkilerinin azaltılmasında ve teknolojinin çocukların eğitiminde faydalı bir şekilde kullanılmasında ailelere büyük görevler düşmektedir.

Konuyla ilgili yapılan çalışmalar

İlhan Agan (2004) yüksek lisans tez çalışmasında öğretim teknolojileri ve materyal destekli yabancı dil (İngilizce) öğretiminin, ilköğretim okul öncesi eğitimi anasınıfı öğrencilerinin öğrenme ve hatırlama düzeyleri üzerindeki etkisini araştırmıştır. Bu çalışmada öğretim teknolojileri ve materyal destekli öğretimin uygulandığı öğretim ortamlarının, öğrencilerin başarıları üzerinde olumlu etkilerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Erdoğan (2009) çalışmasında okul öncesi dönemde satranç öğreniminde geleneksel ve bilgisayar destekli öğretim yöntemlerini karşılaştırmıştır. Bu çalışmada bilgisayar destekli satranç öğrenimi alan deney grubu öğrencilerinin geleneksel satranç öğrenimi gören öğrencilere göre daha başarılı oldukları, bilgisayar destekli öğrenim süresince öğrencilerin derse daha ilgi ile katıldıkları ve eğlenerek öğrendikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Tekcan (2009) tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasında bilgisayar destekli okul öncesi eğitiminde milli öğelerin kullanımı incelenmiştir. Bu çalışmada Türk milli değerlerini barındıran bilgisayar tabanlı oyunlar yapılması ve geliştirilmesi konusu vurgulanmıştır.

Çakmaz (2010) tarafından yapılan tez çalışmasında Bolu il merkezinde çalışan okul öncesi öğretmenlerinin eğitim teknolojilerini kullanma durumları incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda öğretmenlerin eğitim teknolojisi kullanımlarında yaş ve öğrenim düzeyi değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık görülmediği, hizmet yılı değişkenine göre anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Yüksel'in (2011) yaptığı çalışmada dijital öykü hazırlama tekniğinin okul öncesi eğitim kurumlarında etkili bir öğrenme ve öğretme yöntemi olarak nasıl kullanıldığı gösterilmeye çalışılmıştır. Buna ek olarak bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerinin dijital öykü hazırlama tekniğinin sınıflarında nasıl kullandıkları ve uygulama esnasında karşılaştıkları güçlükleri ve başarıları araştırılmıştır. Araştırmada okul öncesi öğrencilerin öğrenmelerini geliştirmek amacıyla öğretmenlerin sınıflarında dijital öyküyü nasıl kullandıklarına yönelik örnekler sunulmaktadır.

Çankaya (2012) tarafından yapılan çalışmada okul öncesi eğitim dönemindeki öğrencilere bazı matematik kavramlarının kazandırılması sürecinde bilgisayar oyunlarının kullanılmasının, öğrencilerin bilgi düzeylerine etkisi araştırılmıştır. Araştırmada bilgisayar oyunlarının matematik kavramlarının kazandırılmasına etkisini incelemek amacıyla deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırma sonucunda deney grubu kontrol grubundan daha başarılı bulunmuş ve bilgisayar oyunlarının bazı matematik kavramlarını kazandırmada ve bu kavramların zihinde kalıcı olmasında faydalı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Küçükoğlu (2013) çalışmasında okul öncesi eğitime yönelik bilgisayar destekli bir öğretim tasarlamıştır. Bu çalışmada geliştirilen örnek tasarımın renk kavramına yönelik eğitime uygun olup olmadığı araştırılmış, öğretimin tasarım ihtiyacını karşılama noktasında yeterli olup olmadığı tartışılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerden alınan geri bildirimler ile alan uzmanları ve öğretim tasarımı değerlendiricilerinin görüşleri doğrultusunda tasarımın yeterli düzeyde olduğu ifade edilmiştir.

Çakır Babayiğit (2014) tarafından yapılan çalışmada eğitim amaçlı bilgisayar oyunlarının okul öncesi eğitimde kullanımına yönelik öğretmen görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi dönemde bilgisayar oyunlarının kullanımına yönelik öğretmen görüşlerinin mesleki kıdeme göre farklılaşmadığı, lisans mezunu öğretmenlerin ön lisans mezunu olanlara göre bu dönemde bilgisayar oyunu kullanımının çocuklar açısından faydalı olduğunu düşündükleri ortaya konulmuştur.

Ayrıca bilgisayar oyunlarının kullanımı ile sınıf içi etkinliklerin olumlu yönde etkileneceği yönündeki görüşlere daha çok katıldıkları ifade edilmiştir.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin bilişim teknolojileri öz yeterlik algılarının incelendiği araştırmada ise Köroğlu (2014) okul öncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının bilişim teknolojileri öz yeterlik algıları, teknolojik araç gereç kullanım tutumları ve bireysel yenilikçilik düzeyleri arasındaki ilişkileri incelemiştir. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin bilişim teknolojileri öz yeterlik algılarının ile teknolojik araç gereç kullanımına yönelik tutumlarının yüksek düzeyde olduğu ifade edilmiştir.

Okul öncesi eğitiminde yapılan diğer yüksek lisans çalışmalarında ise ailenin bu dönemdeki önemi üzerinde durulmuştur. Özen (2008) tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasında anne ve babaların okul öncesi eğitiminden beklenti düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada katılımcıların çoğunun ev hanımı olmasına rağmen çocuklarını okul öncesi eğitim kurumlarına yolladıkları belirtilmiştir. Ancak eğitim durumlarının düşük olan annelerin okul öncesi eğitim kurumlarının işlevleri konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları ve bu konuda bilgilendirilmeleri gerektiğini araştırmada ifade edilmiştir.

Atakan (2010) ise okul öncesi eğitiminde aile katılımı çalışmalarının öğretmen ve ebeveyn görüşlerine göre değerlendirmeyi amaçlamıştır. Bu araştırmada öğretmenlerin yıl içerisinde çeşitli aile katılımı çalışmalar düzenledikleri ve ailelerin bu çalışmalara katılım düzeylerinden memnun oldukları ifade edilmiştir. Ailelerin ise okul öncesi kurumlardaki aile katılımı çalışmalarına genelde katıldıkları ancak sınıf içi etkinliklere kendilerinin katılmaları konusunda öğretmenlerin isteksiz olduğunu belirttikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Gögebakan (2011) tarafından hazırlanan yüksek lisans tez çalışmasında çocuğunu okul öncesi eğitim kurumlarına yollayan annelerin okul öncesi eğitime ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların anaokuluna gitmenin çocukların sosyal becerilerinin gelişimine fayda sağladıklarına inandıklarını; ayrıca çocukların zihinsel, bedensel ve duygusal gelişimlerine katkı sağladığı kanaatinde oldukları ifade edilmiştir.

Bu alanda yapılan başka bir tez çalışmasında ise okul öncesi dönem çocuklarının televizyondan etkilenmeleri konusunda anne ve öğretmen görüşleri incelenmiştir

(Türkkent, 2012). Araştırmanın sonucunda bu dönemdeki çocukların en çok çizgi film izledikleri, kız çocuklarının erkek çocuklara oranla daha fazla televizyon izledikleri belirtilmiştir. Araştırmaya katılan annelerin ve öğretmenlerin büyük çoğunluğu çizgi filmlerin okul öncesi dönem çocuklarını etkilediklerini ifade etmiştir.

Özcan (2012) ise yüksek lisans tezinde okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan aile katılım çalışmaları ile okul öncesi dönemdeki çocukların akademik benlik saygısı düzeyindeki ilişki konusunu ele almıştır. Araştırma sonucunda anne-babaların katılma düzeyi ile çocukların akademik benlik saygısı düzeyi arasındaki orta düzeyde, pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiş ve aile katılımı arttıkça çocukların akademik benlik saygı düzeylerinin de arttığı ifade edilmiştir.

Problem Durumu

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin günlük hayatta kullanımının giderek arttığı günümüzde, yeni nesillere BİT kullanma becerisi kazandırmak önemli bir hale gelmiştir. Günümüzde çocuklar erken yaşlardan itibaren BİT ile tanışmakta ve onları kullanabilmektedir (Akkoyunlu ve Tuğrul, 2002). Buna ek olarak okul öncesi eğitimde de BİT sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır.

Okul öncesi çağındaki çocukların BİT kullanımı ile ilgili alanyazında çeşitli çalışmalar yer almaktadır. Bu çalışmalarda BİT kullanımının okul öncesi çağındaki çocukların anlamakta zorlandığı kavramları görselleştirerek anlamayı kolaylaştırdığı (Healy, 1998 akt. Akkoyunlu ve Tuğrul, 2002); okul öncesi dönemde BİT kullanımının öğrenmeyi daha anlamlı ve zevkli bir hale getirdiği (Akpınar, 2005; Arı ve Bayhan, 2003); BİT kullanımı sayesinde öğrenmenin bireyselleştirilerek aktif öğrenmeye olanak sağlandığı (Küçüköğlü, 2013) gibi okul öncesi dönemde BİT kullanımının faydaları üzerinde durulmuştur. Bununla birlikte BİT kullanımının okul öncesi dönemdeki çocuklara fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel ve ahlaki yönlerden çeşitli zararlarının olabileceği (Cordes ve Miller, 2000) gibi konular da ele alınmıştır.

Türkiye’de yapılan tez çalışmalarında ise daha çok okul öncesi eğitimde BİT kullanımına yönelik çalışmalar yer almaktadır (Çankaya, 2012; Erdoğan, 2009; Küçüköğlü, 2013; Tekcan, 2009; Yüksel, 2011). Ayrıca yapılan tez çalışmalarında okul öncesi öğretmenlerinin eğitim teknolojilerini kullanmaya yönelik tutumları da incelenmiştir (Çakmaz, 2010; Köroğlu, 2014).

Alanyazın incelendiğinde okul öncesi eğitimde BİT kullanımı ile ilgili yapılan çalışmaların hiç birinde okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı ile ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmediği tespit edilmiştir.

Araştırmanın Önemi ve Amacı

Teknolojinin günlük hayatın vazgeçilemez bir parçası olduğu günümüzde, yeni nesilleri BİT'i etkin ve sağlıklı bir şekilde kullanabilen bireyler olarak yetiştirmek önem arz etmektedir. Çocukların ilk eğitim aldıkları yerin aile kurumu olduğu ve çocukların erken yaşlarda BİT ile tanıştığı göz önüne alınırsa ailelerin BİT kullanma becerisini okul öncesi çocuklara kazandırmadaki önemi bir kez daha anlaşılacaktır. Okul öncesi dönem çocuklarının BİT kullanmaya başladığı günümüzde, BİT'in çocuklar üzerinde olumlu ve olumsuz etkilerinin olması kaçınılmazdır. Bu etkinin daha olumlu hale getirilmesinde ise ebeveynlere görevler düşmektedir.

Bu bağlamda bu araştırmanın amacı, ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocuklarının teknoloji kullanımı hakkındaki görüşlerinin ebeveynlerin cinsiyetine, çocukların devam ettikleri okul türü, ebeveynlerin yaş aralığı, ebeveyn öğrenim durumu, evde internet bağlantısı, ebeveynlerin bilgisayar kullanım sıklığı ve çocukların bilgisayar kullanım sıklığı değişkenlerine göre farklılaşma olup olmadığına göre derinlemesine incelemektir.

Problem Cümlesi

Okul öncesi çağında çocuğu olan ebeveynlerin çocuklarının teknoloji kullanıma yönelik görüşleri çeşitli değişkenler açısından incelendiğinde farklılaşmakta mıdır?

Buna göre aşağıda verilen alt problemlere cevap aranacaktır.

- Cinsiyet değişkenine göre ebeveynlerin çocuklarının teknoloji kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?
- Devam edilen okul türü değişkenine göre ebeveynlerin çocuklarının teknoloji kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?
- Yaş aralığı değişkenine göre ebeveynlerin çocuklarının teknoloji kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

- Ebeveyn öğrenim durumu değişkenine göre ebeveynlerin çocuklarının teknoloji kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?
- Evde internet bağlantısı değişkenine göre ebeveynlerin çocuklarının teknoloji kullanımı hakkındaki düşünceleri arasında anlamlı farklılıklar var mıdır?

Sayıtlar

- Araştırmanın örnekleme evreni temsil gücüne sahiptir,
- Katılımcıların ölçme araçlarındaki soruları yanıtlarken gerçek düşüncelerini yansıttıkları ve içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

Sınırlılıkları

- Araştırma 2014- 2015 eğitim öğretim yılında Kütahya ilindeki okul öncesi dönemde çocukları olan ebeveynler ile sınırlıdır.
- Araştırmadaki sonuçlar, araştırma için geliştirilen veri toplama araçlarına verilen cevaplarla sınırlıdır.

İkinci Bölüm

Yöntem

Araştırma Modeli

Bu çalışma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre desenlenmiştir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan (Karasar, 2012) ve bir konuya ya da olaya ilişkin katılımcıların görüşlerinin ya da ilgi, beceri, yetenek, tutum vb. özelliklerinin belirlendiği genellikle diğer araştırmalara göre daha büyük örneklem üzerinde yapılan araştırmalardır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014). Bu araştırmada da ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarının teknoloji kullanımı hakkındaki düşünceleri belirlenmeye çalışıldığından tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Türkiye'deki okul öncesi çağında çocukları bulunan ebeveynler oluşturmaktadır. Bu çalışmada nicel verilerin toplanması için örneklem, Kütahya il milli eğitim müdürlüğü ile irtibata geçilerek şehir merkezindeki anaokullarından olasılık temelli örnekleme yöntemlerinden rastlantısal kümeleme yöntemi ile seçilmiştir. Evrenin çok geniş olması ve farklı coğrafi alanlara ayrılması durumunda evreni oluşturan bireylere ulaşmak zor olacağı için küme örnekleme yöntemlerine başvurmak daha pratiktir (Gay, Mills ve Airasian, 2006). Bu nedenle bu araştırmada Kütahya merkezinde bulunan M.E.B' e bağlı bağımsız anaokullarından 2 anaokulu ve ilköğretim okullarının bünyesinde bulunan anasınıflarından 8 anasınıfı rastgele seçilmiştir. Bu anaokullarından 1 tanesi özel, diğer anaokulu ise devlet anaokuludur. Anasınıflarından 2 tanesi özel, 6 tanesi devlet anasınıflarıdır. Seçilen bu okullara ölçme aracı araştırmacı tarafından anaokulu müdürlüklerine ve anasınıfı öğretmenlerine dağıtılmıştır. Dağıtılan ölçme araçları okul idaresi tarafından ve öğretmenler aracılığıyla ebeveynlere ulaştırılmış, ebeveynlerden bu formları doldurmaları istenmiştir.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin demografik özellikleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1

Araştırmaya katılan ebeveynlerin demografik özellikleri

Demografik Özellikler		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	230	73
	Erkek	84	27
	Toplam	314	100
Yaş aralığı	35 ve altı	200	64
	36-45	107	34
	46 ve üzeri	7	2
	Toplam	314	100
Öğrenim Durumu	İlkokul	38	12
	Ortaokul	30	10
	Lise	94	30
	Üniversite	128	41
	Lisansüstü	24	7
	Toplam	314	100
Çocuk Sayısı	1	109	35
	2	169	53
	3	30	10
	4 ve üzeri	6	2
	Toplam	314	100
İnternet Bağlantısı	Var	213	68
	Yok	101	32
	Toplam	314	100
Bilgisayar kullanma tecrübesi	Bir yıldan az	29	10
	1 yıl	13	4
	2 yıl	8	3
	3 yıl	8	3
	4 yıl ve üzeri	241	81
Toplam	314	100	

Katılımcıların demografik özelliklerini gösteren tablo incelendiğinde katılımcıların 230'u (%73) kadın iken 84'ü (%27) erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların yarısından fazlasının 35 yaş ve altı olduğu (%64) görülmektedir. Katılımcıların öğrenim durumu incelendiğinde ebeveynlerin 38'inin (%12) ilkokul mezunu, 30'unun (%10) ortaokul mezunu, 94'ünün (%34) lise mezunu, 128'inin (%41) üniversite mezunu ve 24'ünün (%7) lisansüstü mezunu tespit edilmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun bir veya iki çocuğu olduğu (278 kişi %88) ve ebeveynlerin yarıdan fazlasının evlerinde internet erişimi olduğu (213 kişi %68) görülmüştür. Son olarak ebeveynlerin 241'inin (%81) 4 yıl ve daha fazla zamandır bilgisayar kullandıkları belirlenmiştir.

Verilerin Toplanması

Tez çalışması kapsamında toplanan veriler, Kütahya’da okul öncesi çağında çocukları olan ve anasınıfına çocuklarını gönderen ebeveynlerden, örneklemini oluşturan okulların müdürleri ile görüşülerek, gerekli anketlerin doldurulması ile ilgili bilgiler verilerek ve izinler alınarak toplanmıştır. Ölçme aracı araştırmacı tarafından anaokulu müdürlüklerine ve anasınıfı öğretmenlerine dağıtılmıştır. Dağıtılan ölçme araçları okul idaresi tarafından ve öğretmenler aracılığıyla ebeveynlere ulaştırılmış, ebeveynlerden bu formları doldurmaları istenmiştir. Bu kapsamda 460 ebeveyne ölçme aracı yollanmış, bu ebeveynlerden 330 tanesi ölçme aracını doldurarak okul müdürüne veya öğretmene teslim etmiştir. Geri dönen formlardan 16 tanesinde bilgi eksikliği olduğu için araştırmaya dâhil edilmemiştir. Bu araştırmada toplam 314 ebeveynden elde edilen veriler kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği” (Ek 1) kullanılmıştır.

Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi

Araştırma kapsamında hazırlanan okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar aşağıda açıklanmıştır.

Madde havuzu oluşturma aşaması

Ölçme aracının geliştirilmesi aşamasında ilk olarak ilgili literatür incelenerek (Collins, 2013; Çakır Babayiğit, 2014; Çakmaz, 2010; Çankaya, 2012; Çobanoğlu, 2011; Köroğlu, 2014; Küçüköğlü, 2013; Manzares, 2013; Sancar Tokmak, Yavuz Konokman ve Yanpar Yelken, 2013; Yüksel, 2011) okul öncesi çağında teknoloji kullanımına yönelik genel bir çerçeve belirlenmiştir. Ölçek okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ve okul öncesi çağındaki çocuklar ve ailelerinin teknolojik alet kullanım sıklığı olmak üzere toplam iki bölümden meydana gelmektedir. Ölçek okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı

hakkında ebeveyn görüşleri için oluşturulan madde havuzunda 44 soru yer almıştır. Ailelerinin teknolojik alet kullanım sıklığı ölçeğinde ise 9 madde yer almıştır.

Uzman görüşüne başvurma aşaması (kapsam geçerliliği)

Ölçme aracının geçerliliği aşamasında üç alan uzmanı ile iki dil uzmanının görüşleri alınmıştır. Geçerlik, testin bireyin ölçülmek istenen özelliğini diğer özelliklerle karıştırmadan ne derece doğru ölçtüğü ile ilgilidir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014). Testi oluşturan maddelerin ölçülmek istenilen davranışı ölçmede nicelik ve nitelik olarak yeterli olup olmadığının göstergesi olan kapsam geçerliliğini test etmede sıkça kullanılan yöntemlerden biri de uzman görüşlerine başvurmadır (Büyüköztürk, 2011). Hazırlanan okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeği okul öncesi eğitimi, Türkçe eğitimi ve ölçme değerlendirme alanlarındaki öğretim üyelerinden oluşan toplam altı uzman yardımıyla incelenmiştir. Uzmanlardan alınan görüşler doğrultusunda yeterince açık ve anlaşılır olmayan veya birbirinin tekrarı olan 6 madde ölçekten çıkarılmıştır. Ölçek toplamda 38 madde olarak taslak haline getirilmiştir. Ölçek Likert ölçeğine göre hazırlanmış olup soldan sağa “1-Kesinlikle Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Fikrim Yok, 4-Katılıyorum, 5-Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde sıralanmıştır. Ailelerinin teknolojik alet kullanım sıklığı ölçeğinde ise 9 madde yer almıştır. Alınan görüşler doğrultusunda 3 madde ölçekten çıkartılarak toplamda 6 madde olarak taslak hali verilmiştir. Dereceleme toplamları ile ölçekleme modeline uygun olarak hazırlanan maddeler (1) Günde birkaç defa, (2) Günde bir defa, (3) Haftada birkaç defa, (4) Haftada bir defa, (5) Hiçbir zaman şeklinde beşli derecelendirmeye göre puanlanmıştır.

Ön deneme aşaması

Hazırlanan 38 maddelik taslak ölçek 2014-2015 eğitim- öğretim yılı güz döneminde Kütahya ilinde okul öncesi kurumlarda çocukları olan 207 ebeveynye uygulanmıştır. Ebeveynlerden elde edilen veriler üzerinde geçerlik ve güvenilirliğe kanıt sağlamak amacıyla aşağıdaki analizler yapılmıştır.

- Verilerin faktör (temel bileşenler) analizine uygunluğunu saptamak amacıyla, Kaiser-Meyer Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett’s Sphericity testi.
- Yapı geçerliğine kanıt sağlamak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi.

- Güvenirliğe kanıt sağlamak amacıyla Cronbach's Alpha güvenilirlik analizleri.

Yapı geçerliği

Yapı geçerliği kavramsal yapının tam olarak açığa çıkarılması konusuyula ilgilidir. Yapı geçerliğini test etmek ve aynı niteliği ölçen değişkenleri bir araya getirerek ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamak amacıyla açımlayıcı faktör analizi yapılması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2011; Şencan, 2005).

Açımlayıcı Faktör Analizi

Açımlayıcı faktör analizi, araştırmacının ölçme aracının ölçtüğü faktörlerin sayısı hakkında bilgi sahibi olmadığı ve ölçme aracıyla ölçülen faktörlerin doğası hakkında bilgi edinmeye çalıştığı inceleme türüdür (Tavşancıl, 2010). Açımlayıcı faktör analizi birbiri ile ilişkili çok sayıda değişkeni bir araya getirerek kavramsal olarak anlamlı daha az sayıda yeni değişkenler bulmak amacıyla yapılır (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012).

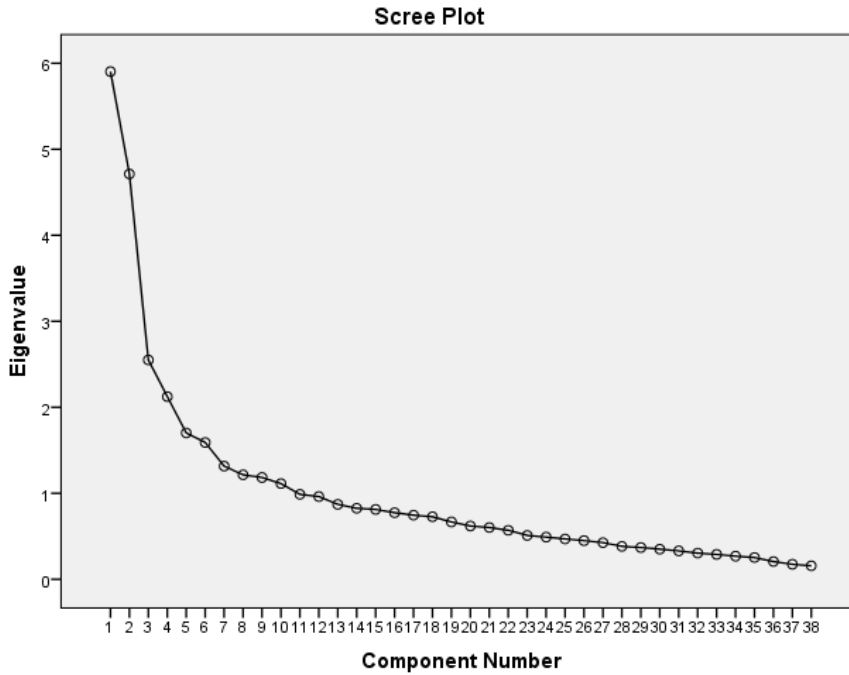
Elde edilen verilerin faktör analizine uygunluğunu saptamak amacıyla Kaiser-Meyer Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett's Sphericity testi yapılmıştır. KMO" katsayısı, verilerin ve örneklem büyüklüğünün seçilen analize uygun ve yeterli olduğunu belirlemek, Bartlett's Sphericity testi ise verilerin çok değişkenli normal dağılımdan gelip gelmediğini kontrol etmek amacıyla kullanılan istatistiksel bir tekniktir (Kan ve Akbaş, 2005). Açımlayıcı faktör analizinin yapılabilmesi için KMO değerinin en az .60 olması gerektiği uzmanlar tarafından ifade edilmiştir (Büyüköztürk, 2011). Pilot uygulamada elde edilen verilerin KMO değeri .744 olarak hesaplanmış ve verilerin faktör analizi yapabilmek için yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bartlett Sphericity testi ise ($\chi^2 = 1595.931$, $p = .000$) anlamlı bulunmuştur. Bartlett's testi değerinin .000 düzeyinde anlamlı bulunması, verilerin çok değişkenli normal dağılıma sahip olduğunu göstermektedir (Borg ve Gall, 1989; Tabachnick ve Fidell, 2013). Bu sonuçlara göre pilot çalışma sonrasında elde edilen verilerin faktör analizi yapmaya uygun olduğuna karar verilmiştir.

Tablo 2

KMO ve Bartlett's Testi Analiz Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin Ölçümü	Örnekleme Yeterliği	.744
Bartlett's Testi	Yaklaşık Kay-kare	1595,931
	Serbestlik derecesi	325
	Önemlilik	.000

Elde edilen veriler üzerinde yapılan faktör analizinde faktör özdeğeri (Eigen value) 1'den büyük olan faktörler anlamlı olarak belirlenmiştir. Öncelikli olarak temel bileşenler analizi ve varimax eksen döndürmesi gerçekleştirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda özdeğeri 1'den büyük 10 bileşen tespit edilmiştir. Şekil 1'de görüldüğü üzere Yamaç Eğim Grafiği (Scree Plot) incelenerek ölçeğin 6 faktörlü olması gerektiği sonucuna varılmış ve faktör sayısı 6 ile sınırlandırılarak yeniden işlem yapılmıştır.

Şekil 1. Yamaç Eğim Grafiği

Yapıdaki faktör sayısına karar verilmesinin ardından maddelerin faktör yükleri ve binişik olma durumları incelenmiştir. Faktör analizinde kullanılan Temel Bileşenler (Principal Components) Analizi ve buna paralel olarak yapılan Varimax Dik Döndürme tekniği sonucunda maddelerin faktör yüklerinin .30'un altında olmaması seçim için

önemli bir ölçüt olmaktadır. Ayrıca faktör yüklerinin binişik sayılmaması için ayrı faktördeki yükler arasında en az .10 oranında farkın olması önemlidir (Büyüköztürk, 2011; Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk, 2012). Yapılan analizler sonucunda madde faktör yükünü karşılamayan ve binişik olduğu tespit edilen 13 madde ölçekten çıkarılmıştır. Bu maddelerin ölçekten çıkarılması sonrasında elde edilen faktör deseni ve maddelerin faktör yük değerleri Tablo 3'te verilmiştir. Yapılan analizler sonucunda ölçek 6 faktörlü ve 25 maddeli bir yapı sergilemektedir.

Tablo 3

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Faktör Deseni

Madde No.	1. Faktör	2. Faktör	3. Faktör	4. Faktör	5. Faktör	6. Faktör
21	.808					
22	.804					
23	.745					
17	.687					
24	.616					
4		.784				
5		.730				
7		.622				
25		.540				
8		.511				
14		.509				
11			.834			
19			.801			
9			.790			
15				.802		
20				.679		
3				.636		
16				.635		
10					.718	
13					.702	
12					.685	
1					.625	
6						.772
2						.594
18						.549

Tablo 3'te görüldüğü üzere ölçeğin boyutları düzeyinde faktör yük değerleri birinci faktör için .808 ile .616 arasında, ikinci faktör için .784 ile .509 arasında, üçüncü faktör için .834 ile .790 arasında, dördüncü faktör için .802 ile .635 arasında, beşinci

faktör için .718 ile .625 arasında ve altıncı faktör için .772 ile .549 arasında değişmektedir.

Ölçekten çıkarılan maddeler sonrasında altı faktör için tekrarlanan analize göre faktörlerin toplam varyansa yaptıkları katkının birinci faktör için %19, ikinci faktör için %12, üçüncü faktör için %8, dördüncü faktör için %7, beşinci faktör için %5 ve altıncı faktör için %5 olduğu tespit edilmiştir. Belirlenen altı faktörün toplam varyansın %57.2'sini açıkladığı belirlenmiştir. Çok faktörlü desenlerde açıklanan oranının % 40 ile % 60 arasında bir değere sahip olması yeterli kabul edilmektedir (Büyüköztürk, 2007; Pallant, 2007; Tavşancıl, 2010). Analiz sonunda elde edilen varyans oranları ne kadar yüksekse, ölçeğin faktör yapısı da o kadar güçlü olmaktadır (Tavşancıl, 2010).

Tablo 4

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Açıklanan Varyans Değerleri

Faktörler	Açıklanan Varyans Değerleri
1. Faktör (5 Madde)	18.90
2. Faktör (6 Madde)	12.46
3. Faktör (3 Madde)	8.06
4. Faktör (4 Madde)	7.08
5. Faktör (4 Madde)	5.76
6. Faktör (3 Madde)	4.91
Açıklanan Toplam Varyans Değeri (25Madde)	57.20

Analizler sonucunda elde edilen 6 faktör içerdikleri ifadelere göre isimlendirilmiştir. Buna göre birinci faktör “Teknoloji Kullanımında Aile Rehberliği”, ikinci faktör “Teknolojinin Faydaları”, üçüncü faktör “Teknoloji Kullanım Alanları”, dördüncü faktör “Teknolojinin zararları”, beşinci faktör “Teknolojik Aletleri Kullanma Becerisi” ve altıncı faktör “Öneriler” olarak isimlendirilmiştir.

Güvenirlilik hesaplama aşaması

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin boyutlarının güvenirliğini hesaplamak için veriler üzerinde iç tutarlık analizi yapılmıştır. Yapılan analizler sonrasında ölçeğin her alt boyutu için Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları Tablo 5’de gösterilmiştir. Buna göre birinci boyut için iç tutarlılık katsayısı .64, ikinci boyut için iç tutarlılık katsayısı .74, üçüncü

boyut için iç tutarlılık katsayısı .64, dördüncü boyut için iç tutarlılık katsayısı .67, beşinci boyut için iç tutarlılık katsayısı .65 ve altıncı boyut için iç tutarlılık katsayısı .75 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin tümü için ise Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısının .73 olduğu tespit edilmiştir. Güvenirlik katsayısının .70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2011; Kalaycı, 2008;).

Tablo 5

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Güvenirlik Analizi Sonuçları

Faktörler	Cronbach Alpha (α) değeri
1. Faktör	.64
2. Faktör	.74
3. Faktör	.78
4. Faktör	.67
5. Faktör	.65
6. Faktör	.75
Toplam	.73

Verilerin Analizi

Ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarının teknoloji kullanımına yönelik düşüncelerini belirlemek için ölçme aracı yardımıyla toplanan veriler dijital ortama aktarılarak sosyal bilimler veri analizi programı SPSS 20 paket programı ile analiz edilmiştir. Analizlerde gruplar arasındaki anlamlı farklılıkları bulmak için tek yönlü varyans analizi (ANOVA), bağımsız gruplar t-testi teknikleri kullanılmıştır. Gruplar arasında anlamlı farklılıklar olduğunu bulmak için Post-Hoc testlerinden Tukey testi ölçeğin geneline ve alt ölçeklere uygulanmıştır.

Üçüncü Bölüm

Bulgular

Bu bölümde araştırma kapsamında toplanan verilerin istatistiksel yöntemler kullanılması sonucu elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarının teknoloji kullanımına yönelik görüşleri madde düzeyinde değerlendirilerek altı alt boyuttan oluşan ölçeğin her bir boyutunda yer alan maddelerin ortalama puanları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 6

Alt Boyutlara Göre Madde Ortalama Puanları

Maddeler	\bar{x}	S
<i>1. Boyut: Teknoloji Kullanımında Aile Rehberliği</i>		
Çocuğumu teknolojik aletler yerine kardeşi ve arkadaşları ile birlikte oynamaya teşvik ederim	4.30	.81
Çocuğuma teknolojik aletleri kullandırırken süreyi sınırlandırırım	4.27	.85
Çocuğumun kullanacağı bilgisayar programlarını dikkatlice seçerim.	4.12	.91
Çocuğum bilgisayar kullanırken yaptıkları ile ilgili ona sorular sorarım.	4.07	.82
Teknolojik aletlerdeki oyun seçimlerinde ya da oyunun oynanmasında çocuğum tamamen özgürdür	1.72	.87
<i>2. Boyut: Teknolojinin Faydaları</i>		
Uygun programlar kullanıldığında bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletler çocukların dilsel gelişimine katkı sağlar.	3.26	1.14
Eğitici programlar kullanıldığında bilgisayarlar, tabletler gibi teknolojik aletler okul öncesi eğitiminde kitaplara göre daha faydalıdır.	2.79	1.08
Teknolojik aletlerin kullanımı çocuğumun dikkat gelişimini artırır	2.65	1.05
Teknolojik aletleri kullanmalarına izin verilen çocuklar daha yaratıcıdır	2.56	1.10
Çocuğum günlük yaşamında ve eğitimi sırasında öğrendiği pek çok kavramı bilgisayar oyunları ile pekiştirir	2.48	1.03
Teknolojik aletlerin sıklıkla kullanımı çocukların dünyayı daha iyi tanımalarını sağlar.	2.43	1.07

<i>3. Boyut: Teknoloji Kullanma Alanları</i>		
Çocuğumun rakamları ve sayıları öğrenmesinde bilgisayar, tableti vb. teknolojik aletleri kullanırım.	2.77	1.17
Çocuğuma şekilleri öğretmek için bilgisayar, tablet vb. gibi teknolojik aletleri kullanırım.	2.67	1.18
Çocuğuma sesleri ve kelimeleri öğretmede bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletler gibi teknolojik aletleri kullanırım.	2.67	1.14
<i>4. Boyut: Teknolojinin Zararları</i>		
Okul öncesi çağındaki çocukların teknolojik aletleri sık kullanmaları onların arkadaşları ile olan ilişkilerini zayıflatır.	4.10	1.18
Çocukların bilgisayarla fazlaca zaman geçirmesi çocukların beden sağlığının bozulmasına neden olur	4.05	1.13
Teknolojik aletlerin kullanımı çocukların sosyalleşmesini olumsuz yönde etkiler.	3.89	1.13
Teknolojik aletleri fazlaca kullanan çocuklar kendilerini rahatlıkla ifade edemezler.	3.61	1.10
<i>5. Boyut: Teknoloji Kullanma Becerisi</i>		
Çocuğum akıllı telefonları rahatlıkla kullanabilir.	3.55	1.22
Çocuğum internet üzerinden oyun oynamayı becerir.	3.43	1.16
Çocuğumun telefonumla oyun oynamasına izin veririm.	3.05	1.16
Çocuğum teknolojik aletleri kullanırken zorlanır.	2.12	1.09
<i>6. Boyut: Öneriler</i>		
Rehber eşliğinde kullanıldığında teknolojik aletler okul öncesi çağındaki çocuklar için oldukça faydalıdır.	3.84	1.03
Okul öncesi çağındaki çocukların eğitiminde bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletler kullanılmalıdır.	2.92	1.23
Okul öncesi çağındaki çocuklar kesinlikle bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletleri kullanmamalıdır.	2.82	1.10

Aile rehberliği boyutunda ebeveynlerin en fazla katıldıkları maddelerin sırasıyla “Çocuğumu teknolojik aletler yerine kardeşi ve arkadaşları ile birlikte oynamaya teşvik ederim” ($\bar{x}=4.30$), “Çocuğuma teknolojik aletleri kullanırken süreyi sınırlandırırım” ($\bar{x}=4.27$), “Çocuğumun kullanacağı bilgisayar programlarını dikkatlice seçerim” ($\bar{x}=4.27$), “Çocuğum bilgisayar kullanırken yaptıkları ile ilgili ona sorular sorarım” ($\bar{x}=4.07$) olduğu belirlenmiştir. Buna karşın ebeveynler “Teknolojik aletlerdeki oyun seçimlerinde ya da oyunun oynanmasında çocuğum tamamen özgürdür” maddesine büyük oranda katılmadıklarını ifade etmişlerdir ($\bar{x}=1.72$). Bu sonuçlara göre ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımında aile rehberliğine önem verdikleri söylenebilir.

Okul öncesi dönemde teknoloji kullanmanın faydaları boyutunda ebeveynlerin en fazla katıldıkları ifadelerin sırasıyla “Uygun programlar kullanıldığında bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletler çocukların dilsel gelişimine katkı sağlar” ($\bar{x}=3.26$) ve

“Eğitici programlar kullanıldığında bilgisayarlar, tabletler gibi teknolojik aletler okul öncesi eğitiminde kitaplara göre daha faydalıdır.” ($\bar{x}=2.79$) olduğu belirlenmiştir. Buna karşın bu boyuttaki maddelere ebeveynlerin pek katılmadıkları görülmüştür. Nitekim ebeveynlerin en az katıldıkları ifadeler sırasıyla “Teknolojik aletlerin sıklıkla kullanımı çocukların dünyayı daha iyi tanımalarını sağlar” ($\bar{x}=2.43$), “Çocuğum günlük yaşamında ve eğitimi sırasında öğrendiği pek çok kavramı bilgisayar oyunları ile pekiştirir” ($\bar{x}=2.48$), “Teknolojik aletleri kullanmalarına izin verilen çocuklar daha yaratıcıdır” ($\bar{x}=2.56$) ve “Teknolojik aletlerin kullanımı çocuğumun dikkat gelişimini artırır” ($\bar{x}=2.65$) olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlara göre ebeveynlerin okul öncesi dönemde çocukların teknoloji kullanımının onlara pek fayda sağlamayacağı görüşünde birleştikleri ifade edilebilir.

Teknoloji kullanım alanları boyutundaki ifadelere ebeveynlerin pek fazla katılmadıkları görülmüştür. Buna göre ebeveynlerin en az katıldıkları ifadelerin sırasıyla “Çocuğuma sesleri ve kelimeleri öğretmede bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletler gibi teknolojik aletleri kullanırım”($\bar{x}=2.67$), “Çocuğuma şekilleri öğretmek için bilgisayar, tablet vb. gibi teknolojik aletleri kullanırım.”($\bar{x}=2.67$) ve “Çocuğumun rakamları ve sayıları öğrenmesinde bilgisayarı, tableti vb. teknolojik aletleri kullanırım”($\bar{x}=2.77$) olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukları ile ses ve kelime öğretimi, şekil, rakam ve sayıların öğretiminde BİT kullanmadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi dönemde teknolojinin zararları boyutunda ebeveynlerin en çok katıldıkları ifadelerin sırasıyla “Okul öncesi çağındaki çocukların teknolojik aletleri sık kullanmaları onların arkadaşları ile olan ilişkilerini zayıflatır.” ($\bar{x}=4.10$), “Çocukların bilgisayarla fazlaca zaman geçirmesi çocukların beden sağlığının bozulmasına neden olur” ($\bar{x}=4.05$), “Teknolojik aletlerin kullanımı çocukların sosyalleşmesini olumsuz yönde etkiler” ($\bar{x}=3.89$) ve “Teknolojik aletleri fazlaca kullanan çocuklar kendilerini rahatlıkla ifade edemezler” ($\bar{x}=3.61$) olduğu belirlenmiştir. Buna göre ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocukların BİT kullanmalarının onlarda çeşitli bedensel ve sosyal zararlara yol açacağı inancının hâkim olduğu söylenebilir.

Teknoloji kullanma becerisi boyutunda ise ebeveynlerin en çok katıldıkları ifadelerin sırasıyla “Çocuğum akıllı telefonları rahatlıkla kullanabilir” ($\bar{x}=3.55$), “Çocuğum internet üzerinden oyun oynamayı becerir.”($\bar{x}=3.43$) ve “Çocuğumun telefonumla oyun oynamasına izin veririm” ($\bar{x}=3.05$) olduğu belirlenmiştir. Buna karşın

ebeveynlerin “Çocuğum teknolojik aletleri kullanırken zorlanır” ($\bar{x}=2.12$) pek katılmadıkları da tespit edilmiştir. Bu sonuçlara göre okul öncesi dönemdeki çocukların BİT kullanma becerilerinin üst düzeyde olduğu söylenebilir.

Öneri boyutunda ise ebeveynlerin en çok katıldıkları ifadelerin sırasıyla “Rehber eşliğinde kullanıldığında teknolojik aletler okul öncesi çağındaki çocuklar için oldukça faydalıdır”($\bar{x}=3.84$) ve “Okul öncesi çağındaki çocukların eğitiminde bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletler kullanılmalıdır” ”($\bar{x}=2.92$) olduğu görülmektedir. Buna karşın ebeveynlerin “Okul öncesi çağındaki çocuklar kesinlikle bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletleri kullanmamalıdır” ($\bar{x}=2.82$) maddesine pek katılmadıkları belirlenmiştir.

Ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocuklarının teknoloji kullanım sıklığına ilişkin görüşleri ile ilgili ifadelere verdikleri yanıtlar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Okul Öncesi Çağındaki Çocuklarının Teknoloji Kullanımına İlişkin Madde Puanları

No	Madde	Günde birkaç defa		Günde bir defa		Haftada birkaç defa		Haftada bir defa		Hiçbir zaman	
		F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	Çocuğunuz evde ne sıklıkla bilgisayar kullanır	47	15	18	15.3	72	22.9	50	15.9	92	29.3
2	Çocuğunuz evde ne sıklıkla tablet kullanır?	71	22.6	55	17.5	63	20.1	38	12.1	78	24.8
3	Çocuğunuz evde ne sıklıkla akıllı telefon kullanır?	49	15.6	53	16.9	64	20.4	40	12.7	96	30.6
4	Siz evde ne sıklıkla bilgisayar kullanırsınız?	65	20.7	50	15.9	67	21.3	35	11.1	86	27.4
5	Siz evde ne sıklıkla tablet kullanırsınız?	44	14.0	32	10.2	48	15.3	38	12.1	142	45.2
6	Siz evde ne sıklıkla telefon kullanırsınız? (iletişim dışında oyun vb.)	105	33.4	45	14.3	30	9.6	17	5.4	114	36.3

Yukarıdaki tablo incelendiğinde araştırmaya katılan ebeveynlerin %30'unun okul öncesi dönemdeki çocuklarının evlerinde bilgisayar, tablet ve akıllı telefon gibi BİT aletlerini kullanmadıkları görülmektedir. Buna ek ebeveynlerin yaklaşık olarak %35'i ise okul öncesi dönemdeki çocuklarının BİT kullanmasına sadece haftada bir veya birkaç defa izin verdiklerini ifade etmişlerdir. Ebeveynlerin sadece %30'u çocuklarının günlük BİT'i kullanmalarına izin vermektedir. Ebeveynlerin kendilerinin BİT kullanma sıklıkları incelendiğinde ise benzer bir sonuçla karşılaşılmaktadır. Araştırmaya katılan ebeveynlerin %27'si evlerinde bilgisayar kullanmamaktadır. Buna karşın ebeveynlerin yaklaşık %38'i evlerinde günde en az bir defa bilgisayar kullanmaktadır. Tablet kullanımında ise hiç tablet kullanmayan ebeveynlerin oranı %45 düzeyine çıkmaktadır. Günde en az bir defa tablet kullanan ebeveyn oranı ise % 24 seviyesine düşmektedir. Akıllı telefon kullanımında ise ebeveynlerin %36'sı akıllı telefon kullanmadıklarını ifade etmişlerdir. Buna karşın günde bir veya birden fazla akıllı telefon kullanan ebeveyn oranının ise %47 olduğu belirlenmiştir.

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Cinsiyet Değişkenine Göre İncelenmesi

Araştırmaya katılan ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeğinin aile rehberliği, teknoloji kullanmanın faydaları, teknoloji kullanım alanları, teknoloji kullanmanın zararları, teknoloji kullanma becerisi ve öneriler boyutlarına ilişkin verdikleri yanıtların cinsiyet değişkenine göre t-testi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Alt Ölçek	Cinsiyet	N	\bar{x}	S	sd	t	p																																																								
Aile rehberliği	Kadın	221	3.71	.47	297	.252	.801																																																								
	Erkek	78	3.69	.43				Teknolojinin faydaları	Kadın	221	2.66	.73	297	1.787	.075	Erkek	78	2.83	.65	Teknoloji kullanım alanları	Kadın	221	2.64	.98	311	2.032	.043	Erkek	78	2.89	.94	Teknolojinin zararları	Kadın	221	3.91	.81	308	.287	.775	Erkek	78	3.94	.77	Teknoloji kullanma becerisi	Kadın	221	3.02	.70	309	.513	.608	Erkek	78	3.07	.59	Öneriler	Kadın	221	3.18	.60	308	.569	.570
Teknolojinin faydaları	Kadın	221	2.66	.73	297	1.787	.075																																																								
	Erkek	78	2.83	.65				Teknoloji kullanım alanları	Kadın	221	2.64	.98	311	2.032	.043	Erkek	78	2.89	.94	Teknolojinin zararları	Kadın	221	3.91	.81	308	.287	.775	Erkek	78	3.94	.77	Teknoloji kullanma becerisi	Kadın	221	3.02	.70	309	.513	.608	Erkek	78	3.07	.59	Öneriler	Kadın	221	3.18	.60	308	.569	.570	Erkek	78	3.23	.54								
Teknoloji kullanım alanları	Kadın	221	2.64	.98	311	2.032	.043																																																								
	Erkek	78	2.89	.94				Teknolojinin zararları	Kadın	221	3.91	.81	308	.287	.775	Erkek	78	3.94	.77	Teknoloji kullanma becerisi	Kadın	221	3.02	.70	309	.513	.608	Erkek	78	3.07	.59	Öneriler	Kadın	221	3.18	.60	308	.569	.570	Erkek	78	3.23	.54																				
Teknolojinin zararları	Kadın	221	3.91	.81	308	.287	.775																																																								
	Erkek	78	3.94	.77				Teknoloji kullanma becerisi	Kadın	221	3.02	.70	309	.513	.608	Erkek	78	3.07	.59	Öneriler	Kadın	221	3.18	.60	308	.569	.570	Erkek	78	3.23	.54																																
Teknoloji kullanma becerisi	Kadın	221	3.02	.70	309	.513	.608																																																								
	Erkek	78	3.07	.59				Öneriler	Kadın	221	3.18	.60	308	.569	.570	Erkek	78	3.23	.54																																												
Öneriler	Kadın	221	3.18	.60	308	.569	.570																																																								
	Erkek	78	3.23	.54																																																											

*p<.05

Cinsiyet değişkenine göre ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkındaki düşüncelerinde herhangi bir anlamlı fark olup olmadığını test etmek amacıyla bağımsız örneklem için t testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre cinsiyet değişkeni açısından teknoloji kullanım alanları boyutuna ilişkin ebeveyn görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur [$t(311) = 2.03, p < 0.05$]. Bu sonuçlara göre erkek ebeveynlerin ($\bar{x} = 2.89$) kadın ebeveynlere ($\bar{x} = 2.64$) oranla okul öncesi çocukların eğitiminde teknoloji kullanmaya yönelik düşüncelerinin daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Teknoloji kullanım alanları boyutunda etki büyüklüğü ($d = .26$) hesaplandığında ise düşük düzeyde olduğu görülmüştür (Cohen, 1992). Yani erkek ebeveynler kadın ebeveynlere göre teknolojinin okul öncesi eğitiminde çeşitli kullanım alanlarının olduğunu savunmaktadır.

Diğer beş boyutun analiz sonuçları incelendiğinde ise cinsiyet değişkeni açısından aile rehberliği [$t(311) = .252, p > 0.05$], teknolojinin faydaları [$t(311) = 1.787, p > 0.05$], teknolojinin zararları [$t(311) = .287, p > 0.05$], teknoloji kullanma becerisi [$t(311) = .513, p > 0.05$] ve öneriler [$t(311) = .569, p > 0.05$] boyutlarında ebeveyn düşünceleri arasında herhangi anlamlı fark bulunamamıştır.

Okul Öncesi Çağdaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Okul Türü Değişkenine Göre İncelenmesi

Araştırmaya katılan ebeveynlerin okul öncesi çağdaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeğinin aile rehberliği, teknoloji kullanmanın faydaları, teknoloji kullanım alanları, teknoloji kullanmanın zararları, teknoloji kullanma becerisi ve öneriler boyutlarına ilişkin verdikleri yanıtların okul türü değişkenine göre t-testi sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9

Okul Öncesi Çağdaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Okul Türü Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Alt Ölçek	Okul Türü	N	\bar{x}	S	sd	t	p
Aile rehberliği	Özel	135	3.76	.43	311	1.857	.064
	Devlet	164	3.66	.49			
Teknolojinin faydaları	Özel	135	2.62	.67	311	1.972	.049
	Devlet	164	2.79	.73			
Teknoloji kullanım alanları	Özel	135	2.81	.99	311	1.751	.081
	Devlet	164	2.62	.95			
Teknolojinin zararları	Özel	135	4.00	.83	311	1.766	.078
	Devlet	164	3.84	.77			
Teknoloji kullanma becerisi	Özel	135	3.03	.67	311	.083	.934
	Devlet	164	3.04	.67			
Öneriler	Özel	135	3.23	.56	311	.906	.366
	Devlet	164	3.17	.60			

*p<.05

Okul türü değişkenine göre ebeveynlerin okul öncesi çağdaki çocukların teknoloji kullanımı hakkındaki düşüncelerinde herhangi bir anlamlı fark olup olmadığını test etmek amacıyla bağımsız örneklem için t testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre okul türü değişkeni açısından teknolojinin faydaları boyutuna ilişkin ebeveyn görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur [$t(311) = 1.972$, $p < 0.05$]. Bu sonuçlara göre çocukları devlet kurumlarında okul öncesi eğitim alan ebeveynlerin ($\bar{x}=2.79$) çocukları özel kurumlarında okul öncesi eğitim alan ebeveynlere ($\bar{x}=2.62$) oranla okul öncesi çocukların eğitiminde teknoloji kullanımının faydalarına yönelik düşüncelerinin daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Okul öncesi dönemde teknolojinin faydaları boyutunda etki büyüklüğü ($d = .24$) hesaplandığında ise düşük düzeyde olduğu

görülmüştür (Cohen, 1992). Çocuklarını devlet okullarına gönderen ebeveynler, okul öncesi eğitiminde teknoloji kullanımının faydalarına, çocuklarını özel okula gönderen ebeveynlere göre daha fazla inanmaktadır.

Diğer beş boyutun analiz sonuçları incelendiğinde ise okul türü değişkeni açısından aile rehberliği [$t(311) = 1.857, p > 0.05$], teknolojinin kullanım alanları [$t(311) = 1.751, p > 0.05$], teknolojinin zararları [$t(311) = 1.766, p > 0.05$], teknoloji kullanma becerisi [$t(311) = .083, p > 0.05$] ve öneriler [$t(311) = .906, p > 0.05$] boyutlarında ebeveyn düşünceleri arasında herhangi anlamlı fark bulunamamıştır.

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Ebeveynlerin Yaş Aralığı Değişkenine Göre İncelenmesi

Araştırmaya katılan ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeğinin aile rehberliği, teknoloji kullanmanın faydaları, teknoloji kullanım alanları, teknoloji kullanmanın zararları, teknoloji kullanma becerisi ve öneriler boyutlarına ilişkin verdikleri yanıtların ebeveynlerin yaş aralığı değişkenine göre t-testi sonuçları Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Ebeveynlerin Yaş Aralığı Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Alt Ölçek	Yaş	N	\bar{x}	S	sd	t	p																																																								
Aile rehberliği	35 yaş altı	193	3.69	.46	297	-.704	.482																																																								
	35 yaş üzeri	106	3.73	.48				Teknolojinin faydaları	35 yaş altı	192	2.73	.69	297	.583	.560	35 yaş üzeri	107	2.68	.74	Teknoloji kullanım alanları	35 yaş altı	200	2.63	.98	311	.760	.088	35 yaş üzeri	113	2.83	.96	Teknolojinin zararları	35 yaş altı	198	3.88	.80	308	.483	.276	35 yaş üzeri	112	3.98	.81	Teknoloji kullanma becerisi	35 yaş altı	200	3.06	.65	309	.524	.425	35 yaş üzeri	111	3.00	.70	Öneriler	35 yaş altı	197	3.21	.60	308	.576	.650
Teknolojinin faydaları	35 yaş altı	192	2.73	.69	297	.583	.560																																																								
	35 yaş üzeri	107	2.68	.74				Teknoloji kullanım alanları	35 yaş altı	200	2.63	.98	311	.760	.088	35 yaş üzeri	113	2.83	.96	Teknolojinin zararları	35 yaş altı	198	3.88	.80	308	.483	.276	35 yaş üzeri	112	3.98	.81	Teknoloji kullanma becerisi	35 yaş altı	200	3.06	.65	309	.524	.425	35 yaş üzeri	111	3.00	.70	Öneriler	35 yaş altı	197	3.21	.60	308	.576	.650	35 yaş üzeri	113	3.17	.56								
Teknoloji kullanım alanları	35 yaş altı	200	2.63	.98	311	.760	.088																																																								
	35 yaş üzeri	113	2.83	.96				Teknolojinin zararları	35 yaş altı	198	3.88	.80	308	.483	.276	35 yaş üzeri	112	3.98	.81	Teknoloji kullanma becerisi	35 yaş altı	200	3.06	.65	309	.524	.425	35 yaş üzeri	111	3.00	.70	Öneriler	35 yaş altı	197	3.21	.60	308	.576	.650	35 yaş üzeri	113	3.17	.56																				
Teknolojinin zararları	35 yaş altı	198	3.88	.80	308	.483	.276																																																								
	35 yaş üzeri	112	3.98	.81				Teknoloji kullanma becerisi	35 yaş altı	200	3.06	.65	309	.524	.425	35 yaş üzeri	111	3.00	.70	Öneriler	35 yaş altı	197	3.21	.60	308	.576	.650	35 yaş üzeri	113	3.17	.56																																
Teknoloji kullanma becerisi	35 yaş altı	200	3.06	.65	309	.524	.425																																																								
	35 yaş üzeri	111	3.00	.70				Öneriler	35 yaş altı	197	3.21	.60	308	.576	.650	35 yaş üzeri	113	3.17	.56																																												
Öneriler	35 yaş altı	197	3.21	.60	308	.576	.650																																																								
	35 yaş üzeri	113	3.17	.56																																																											

* $p < .05$

Okul türü değişkenine göre ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkındaki düşüncelerinde herhangi bir anlamlı fark olup olmadığını test etmek amacıyla bağımsız örneklem için t testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre ebeveyn yaş aralığı değişkeni açısından aile rehberliği [t(297) = -.704, p>0.05], teknolojinin faydaları [t(297) = .583, p>0.05], teknolojinin kullanım alanları [t(311) = .760, p>0.05], teknolojinin zararları [t(308) = .483, p>0.05], teknoloji kullanma becerisi [t(309) = .524, p>0.05] ve öneriler [t(308) = .576, p>0.05] boyutlarında ebeveyn düşünceleri arasında herhangi anlamlı fark bulunamamıştır.

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Ebeveynlerin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre İncelenmesi

Araştırmaya katılan ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeğinin aile rehberliği, teknoloji kullanmanın faydaları, teknoloji kullanım alanları, teknoloji kullanmanın zararları, teknoloji kullanma becerisi ve öneriler boyutlarına ilişkin verdikleri yanıtların ebeveynlerin öğrenim durum değişkenine göre ANOVA sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Ebeveynlerin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Alt Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Aile rehberliği	Gruplar Arası	.833	2	.416	1.916	.149
	Gruplar içi	64.305	296	.217		
	Toplam	65.138	298			
Teknolojinin faydaları	Gruplar Arası	2.145	2	1.072	2.126	.121
	Gruplar içi	149.299	296	.504		
	Toplam	151.443	298			
Teknoloji kullanım alanları	Gruplar Arası	13.094	2	6.547	7.094	.001
	Gruplar içi	286.115	310	.923		
	Toplam	299.210	312			
Teknolojinin zararları	Gruplar Arası	5.578	2	2.789	4.390	.013
	Gruplar içi	195.009	307	.635		
	Toplam	200.586	309			

Teknoloji kullanma becerisi	Gruplar Arası	2.195	2	1.097		
	Gruplar içi	138.720	308	.450	2.437	.089
	Toplam	140.915	310			
Öneriler	Gruplar Arası	.523	2	.261		
	Gruplar içi	106.189	307	.346	.755	.471
	Toplam	106.711	309			

*p<.05

Farklı öğrenim durumlarına sahip ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımına yönelik düşünceleri arasında fark olup olmadığını sınamak için ebeveynlerin öğrenim durumlarına göre oluşturulan grupların alt ölçek puanlarının ortalamaları tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonuçları öğrenim durumu değişkenine göre ebeveynlerin teknolojinin kullanım alanları boyutu ile ilgili düşüncelerinde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [F(2-310)=7.094, P<0.05]. Bir başka ifadeyle farklı öğrenim durumlarına sahip ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocukların teknoloji kullanma alanları ile ilgili düşüncelerinin farklılaştığını göstermektedir. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = .043$) bu farkın orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anlamlı farkın, lisans ve lisansüstü dereceye sahip ebeveynlerle lise ve daha aşağı öğrenim durumuna sahip ebeveynler arasında lisans ve üzeri öğrenim durumuna sahip ebeveynler lehine olduğu görülmüştür. Yani lisans ve lisans üzeri eğitim almış ebeveynler, lise ve daha aşağı eğitim almış ebeveynlere göre okul öncesi eğitiminde teknolojiyi çeşitli alanlarda kullanılabileceğini savunmaktadır.

Analiz sonuçları, öğrenim durumu değişkenine göre ebeveynlerin teknolojinin zararları boyutu ile ilgili düşüncelerinde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [F(2-307)=4.390, P<0.05]. Bir başka ifadeyle farklı öğrenim durumlarına sahip ebeveynlerin teknolojinin okul öncesi dönemdeki çocuklara zararları ile ilgili düşüncelerinin farklılaştığını göstermektedir. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = .027$) bu farkın düşük düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anlamlı farkın, lisans ve lisansüstü dereceye sahip ebeveynlerle lise ve daha aşağı öğrenim durumuna sahip ebeveynler arasında lisans ve üzeri öğrenim durumuna sahip ebeveynler lehine olduğu görülmüştür. Lisans ve lisans üzeri eğitim almış ebeveynler, lise ve daha aşağı düzeyde eğitim almış ebeveynlere göre teknolojinin zararlı olduğunu kabul etmektedirler.

Analiz sonuçları, öğrenim durumu değişkenine göre ebeveynlerin aile rehberliği [F(2-296)=1.916, P>0.05], teknolojinin faydaları [F(2-296)=2.126, P>0.05], teknoloji kullanma becerisi [F(2-308)=2.437, P>0.05] ve öneriler [F(2-307)=.755, P>0.05] boyutları ile ilgili düşünceleri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bir başka deyişle ebeveynlerin okul öncesi dönem çocuklarının teknoloji kullanımında aile rehberliği, bu dönemde teknoloji kullanmanın çocuklara faydaları, okul öncesi dönemdeki çocukların teknoloji kullanma becerisi ve öneriler boyutuna ilişkin düşüncelerinin öğrenim durumu değişkenine göre değişmediği görülmektedir.

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre İncelenmesi

Araştırmaya katılan ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeğinin aile rehberliği, teknoloji kullanmanın faydaları, teknoloji kullanım alanları, teknoloji kullanmanın zararları, teknoloji kullanma becerisi ve öneriler boyutlarına ilişkin verdikleri yanıtların internet bağlantısı değişkenine göre t-testi sonuçları Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının İnternet Bağlantısı Değişkenine Göre t-testi Sonuçları

Alt Ölçek	İnternet Bağlantısı	N	\bar{x}	S	sd	t	p																																																								
Aile rehberliği	Var	207	3.73	.43	297	1.71	.801																																																								
	Yok	92	3.63	.53				Teknolojinin faydaları	Var	204	2.69	.73	297	-.59	.075	Yok	95	2.74	.66	Teknoloji kullanım alanları	Var	213	2.79	.97	311	2.36	.043	Yok	100	2.52	.95	Teknolojinin zararları	Var	213	3.93	.84	308	.45	.775	Yok	97	3.88	.70	Teknoloji kullanma becerisi	Var	212	3.08	.66	309	1.68	.608	Yok	99	2.94	.68	Öneriler	Var	211	3.18	.58	308	-.594	.570
Teknolojinin faydaları	Var	204	2.69	.73	297	-.59	.075																																																								
	Yok	95	2.74	.66				Teknoloji kullanım alanları	Var	213	2.79	.97	311	2.36	.043	Yok	100	2.52	.95	Teknolojinin zararları	Var	213	3.93	.84	308	.45	.775	Yok	97	3.88	.70	Teknoloji kullanma becerisi	Var	212	3.08	.66	309	1.68	.608	Yok	99	2.94	.68	Öneriler	Var	211	3.18	.58	308	-.594	.570	Yok	99	3.22	.59								
Teknoloji kullanım alanları	Var	213	2.79	.97	311	2.36	.043																																																								
	Yok	100	2.52	.95				Teknolojinin zararları	Var	213	3.93	.84	308	.45	.775	Yok	97	3.88	.70	Teknoloji kullanma becerisi	Var	212	3.08	.66	309	1.68	.608	Yok	99	2.94	.68	Öneriler	Var	211	3.18	.58	308	-.594	.570	Yok	99	3.22	.59																				
Teknolojinin zararları	Var	213	3.93	.84	308	.45	.775																																																								
	Yok	97	3.88	.70				Teknoloji kullanma becerisi	Var	212	3.08	.66	309	1.68	.608	Yok	99	2.94	.68	Öneriler	Var	211	3.18	.58	308	-.594	.570	Yok	99	3.22	.59																																
Teknoloji kullanma becerisi	Var	212	3.08	.66	309	1.68	.608																																																								
	Yok	99	2.94	.68				Öneriler	Var	211	3.18	.58	308	-.594	.570	Yok	99	3.22	.59																																												
Öneriler	Var	211	3.18	.58	308	-.594	.570																																																								
	Yok	99	3.22	.59																																																											

*p<.05

İnternet bağlantısı değişkenine göre ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkındaki düşüncelerinde herhangi bir anlamlı fark olup

olmadığını test etmek amacıyla bağımsız örneklem için t testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre internet bağlantısı değişkeni açısından teknolojinin kullanım alanlarına ilişkin ebeveyn görüşlerinde anlamlı bir fark bulunmuştur [$t(311) = 2.36$, $p < 0.05$]. Bu sonuçlara göre evlerinde internet bağlantısı olan ebeveynlerin ($\bar{x} = 2.79$) evlerinde internet bağlantısı olmayan ebeveynlere ($\bar{x} = 2.52$) oranla okul öncesi çocukların eğitiminde teknoloji kullanım alanlarına yönelik düşüncelerinin daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Okul öncesi dönemde teknolojinin faydaları boyutunda etki büyüklüğü ($d = .24$) hesaplandığında ise küçük düzeyde olduğu görülmüştür (Cohen, 1992). Evlerinde internet bağlantısı olan ebeveynler olmayanlara göre okul öncesi eğitiminde teknolojinin kullanım alanları olabileceğini kabul etmektedirler.

Diğer beş boyutun analiz sonuçları incelendiğinde ise internet bağlantısı değişkeni açısından aile rehberliği [$t(297) = .252$, $p > 0.05$], teknolojinin faydaları [$t(297) = -1.787$, $p > 0.05$], teknolojinin zararları [$t(308) = -.287$, $p > 0.05$], teknoloji kullanma becerisi [$t(309) = -.513$, $p > 0.05$] ve öneriler [$t(308) = -.569$, $p > 0.05$] boyutlarında ebeveyn düşünceleri arasında herhangi anlamlı fark bulunamamıştır.

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Çocukların Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre İncelenmesi

Araştırmaya katılan ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeğinin aile rehberliği, teknoloji kullanmanın faydaları, teknoloji kullanım alanları, teknoloji kullanmanın zararları, teknoloji kullanma becerisi ve öneriler boyutlarına ilişkin verdikleri yanıtların çocukların bilgisayar kullanma sıklığı değişkenine göre ANOVA sonuçları Tablo 13’de verilmiştir.

Tablo 13

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Çocukların Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Alt Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Aile rehberliği	Gruplar Arası	1.48	2	.740	3.503	.031
	Gruplar içi	61.685	292	.211		
	Toplam	63.165	294			
Teknolojinin faydaları	Gruplar Arası	7.467	2	3.73	7.708	.001
	Gruplar içi	140.956	291	.484		

	Toplam	148.424	293			
Teknoloji kullanım alanları	Gruplar Arası	9.647	2	4.824	5.168	.006
	Gruplar içi	284.700	305	.933		
	Toplam	294.348	307			
Teknolojinin zararları	Gruplar Arası	5.592	2	2.796	4.371	.013
	Gruplar içi	193.145	302	.640		
	Toplam	198.736	304			
Teknoloji kullanma becerisi	Gruplar Arası	6.889	2	3.445	7.894	.000
	Gruplar içi	132.224	303	.436		
	Toplam	139.114	305			
Öneriler	Gruplar Arası	.055	2	.027	.078	.925
	Gruplar içi	106.100	302	.351		
	Toplam	106.155	304			

*p<.05

Farklı bilgisayar kullanım sıklığına sahip çocukların ebeveynlerinin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımına yönelik düşünceleri arasında fark olup olmadığını sınamak için çocukların bilgisayar kullanma sıklıklarına göre oluşturulan grupların alt ölçek puanlarının ortalamaları tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonuçları çocukların bilgisayar kullanım sıklığı değişkenine göre ebeveynlerin aile rehberliği boyutu ile ilgili düşüncelerinde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [F(2-292)=3.503, P<0.05]. Bir başka ifadeyle çocukları farklı sıklıklarla bilgisayar kullanan ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocukların teknoloji kullanmalarında aile rehberliği ile ilgili düşüncelerinin farklılaştığını göstermektedir. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = .023$) bu farkın düşük düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anlamlı farkın, günde en az bir defa veya daha fazla bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri ile haftada birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri arasında haftada birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri lehine olduğu görülmüştür.

Analiz sonuçları çocukların bilgisayar kullanım sıklığı değişkenine göre ebeveynlerin teknolojinin faydaları boyutu ile ilgili düşüncelerinde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [F(2-291)=7.708, P<0.05]. Bir başka ifadeyle çocukları farklı sıklıklarla bilgisayar kullanan ebeveynlerin teknoloji kullanımının okul öncesi dönemdeki çocuklar üzerindeki faydaları ile ilgili düşüncelerinin farklılaştığını göstermektedir. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = .050$) bu farkın orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anlamlı farkın, günde en az bir defa veya daha fazla bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri ile haftada birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri arasında

günde en az bir defa veya birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri lehine olduğu görülmüştür.

Analiz sonuçları çocukların bilgisayar kullanım sıklığı değişkenine göre ebeveynlerin teknolojinin kullanma alanları boyutu ile ilgili düşüncelerinde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [F(2-305)=5.168, P<0.05]. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = .032$) bu farkın orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anlamlı farkın, günde en az bir defa veya daha fazla bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri ile haftada birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri arasında günde en az bir defa veya birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri lehine olduğu görülmüştür.

Analiz sonuçları çocukların bilgisayar kullanım sıklığı değişkenine göre ebeveynlerin teknolojinin zararları boyutu ile ilgili düşüncelerinde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [F(2-302)=4.371, P<0.05]. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = .028$) bu farkın orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anlamlı farkın, günde en az bir defa veya daha fazla bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri ile haftada birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri arasında haftada birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri lehine olduğu görülmüştür.

Analiz sonuçları çocukların bilgisayar kullanım sıklığı değişkenine göre ebeveynlerin teknoloji kullanma becerisi boyutu ile ilgili düşüncelerinde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [F(2-303)=7.894, P<0.05]. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = .049$) bu farkın orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anlamlı farkın, günde en az bir defa veya daha fazla bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri ile haftada birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri arasında günde en az bir defa veya birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri lehine olduğu görülmüştür.

Analiz sonuçları, çocukların bilgisayar kullanım sıklığı değişkenine göre ebeveynlerin öneriler [F(2-302)= .078, P>0.05] boyutu ile ilgili düşünceleri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bir başka deyişle ebeveynlerin okul öncesi dönem çocuklarının teknoloji kullanımında öneriler boyutuna ilişkin düşüncelerinin çocuklarının bilgisayar kullanım sıklığı değişkenine göre değişmediği görülmektedir.

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeğinin Ebeveynlerin Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre İncelenmesi

Araştırmaya katılan ebeveynlerin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeğinin aile rehberliği, teknoloji kullanmanın faydaları, teknoloji kullanım alanları, teknoloji kullanmanın zararları, teknoloji kullanma becerisi ve öneriler boyutlarına ilişkin verdikleri yanıtların ebeveynlerin bilgisayar kullanma sıklığı değişkenine göre ANOVA sonuçları Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14

Okul Öncesi Çağındaki Çocukların Teknoloji Kullanımı Hakkında Ebeveyn Görüşleri Ölçeği Alt Ölçek Puanlarının Ebeveynlerin Bilgisayar Kullanma Sıklığı Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Alt Ölçek	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Aile rehberliği	Gruplar Arası	.135	2	.067	.301	.740
	Gruplar içi	63.943	286	.224		
	Toplam	64.078	288			
Teknolojinin faydaları	Gruplar Arası	.003	2	.002	.003	.997
	Gruplar içi	143.00	286	.500		
	Toplam	143.003	288			
Teknoloji kullanım alanları	Gruplar Arası	14.747	2	7.374	8.024	.000
	Gruplar içi	274.763	299	.919		
	Toplam	289.510	301			
Teknolojinin zararları	Gruplar Arası	1.902	2	.951	1.493	.226
	Gruplar içi	188.485	296	.637		
	Toplam	190.387	298			
Teknoloji kullanma becerisi	Gruplar Arası	.846	2	.423	.939	.392
	Gruplar içi	133.790	297	.450		
	Toplam	134.636	299			
Öneriler	Gruplar Arası	.080	2	.040	.114	.892
	Gruplar içi	103.259	296	.349		
	Toplam	103.339	298			

*p<.05

Farklı bilgisayar kullanım sıklığına sahip ebeveynlerinin okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımına yönelik düşünceleri arasında fark olup olmadığını sınamak için ebeveynlerin bilgisayar kullanma sıklıklarına göre oluşturulan grupların alt ölçek puanlarının ortalamaları tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile karşılaştırılmıştır. Yapılan analiz sonuçları ebeveynlerin bilgisayar kullanım sıklığı değişkenine göre ebeveynlerin teknolojinin kullanma alanları boyutu ile ilgili düşüncelerinde anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir [F(2-299)=8.024, P<0.05]. Bir

başka ifadeyle farklı sıklıklarla bilgisayar kullanan ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocukların teknoloji kullanmalarında teknolojinin kullanma alanları ile ilgili düşüncelerinin farklılaştığını göstermektedir. Test sonucu hesaplanan etki büyüklüğü ($\eta^2 = .051$) bu farkın orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Yapılan Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucunda anlamlı farkın, günde en az bir defa veya daha fazla bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri ile haftada birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri arasında günde birkaç defa bilgisayar kullanan çocukların ebeveynleri lehine olduğu görülmüştür.

Analiz sonuçları, ebeveynlerin bilgisayar kullanma değişkenine göre ebeveynlerin aile rehberliği [$F(2-286)=.301, P>0.05$], teknolojinin faydaları [$F(2-286)=.003, P>0.05$], teknoloji kullanma becerisi [$F(2-296)=1.493, P>0.05$] ve öneriler [$F(2-296)=.114, P>0.05$] boyutları ile ilgili düşünceleri arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Bir başka deyişle ebeveynlerin okul öncesi dönem çocuklarının teknoloji kullanımında aile rehberliği, bu dönemde teknoloji kullanmanın çocuklara faydaları, okul öncesi dönemdeki çocukların teknoloji kullanma becerisi ve öneriler boyutuna ilişkin düşüncelerinin ebeveynlerin bilgisayar kullanma değişkenine göre değişmediği görülmektedir.

Dördüncü Bölüm

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sonuç ve Tartışma

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgular ve sonuçlar araştırma konusu ile ilgili literatürde yapılan diğer çalışmalarla karşılaştırılacaktır.

Okul öncesi dönem doğumdan sekiz yaşına kadar olan süre olarak tanımlanmakta ve bu dönemde verilen eğitimin çocuğun bilişsel, duygusal ve sosyal becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı ifade edilmektedir (Tekin, 2012). 21. yüzyılda bilgi teknolojisinde meydana gelen hızlı değişimler bilgi ve iletişim teknolojilerinin erken yaşlardan itibaren kullanılmasını da beraberinde getirmiştir. Nitekim doğdukları andan itibaren teknoloji ile tanışan çocuklar çok küçük yaşlardan itibaren BİT'i kullanmaya başlamaktadırlar.

Okul öncesi dönemdeki çocukların BİT kullanımına yönelik çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan bazıları bu dönemde BİT kullanımının çocukların sosyal ve duygusal gelişimleri ile bilişsel ve psikomotor gelişimlerini olumlu yönde etkilediğini belirtirken (Akpınar, 2005; Arı ve Bayhan, 2003; Chung ve Walsh, 2006; Clements ve Sarama, 2003; Gimbert ve Cristol, 2007; Sivin-Kachala ve Bialo, 2000; Talley, Lance ve Lee, 1997) bazı araştırmalarda ise erken yaşlarda BİT kullanımının çocuklarda bazı olumsuz etkileri olduğu ifade edilmiştir (Cordes ve Miller, 2000; Khasawneh ve Al-Awidi, 2008). Erken yaşlarda BİT kullanımının yararları ve zararları üzerinde her ne kadar eğitimciler uzlaşmasa da okul öncesi dönemdeki çocukların büyük çoğunluğunun günlük yaşantılarında BİT kullandıkları da bir gerçektir. Bu nedenle okul öncesi dönemdeki çocukların ebeveynlerine BİT kullanımı konusunda büyük önem düşmektedir. Ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarının teknoloji kullanımı konusunda bir farkındalık oluşturmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenler ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocukların BİT kullanımına yönelik düşüncelerinin belirlenmesine yönelik çalışmalara gereksinim duyulmaktadır.

Bu tez çalışmasında ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarının BİT kullanmalarına yönelik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu amaçla Kütahya ilinde

çocuklarını okul öncesi eğitim kurumlarına yollayan ebeveynlerin görüşlerine başvurulmuştur.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında ebeveynlerin aile rehberliği boyutundaki ifadeler katılımlarının yüksek olduğu görülmektedir. Ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarını teknolojik aletlerle vakit geçirmekten ziyade öncelikli olarak kardeşi/kardeşleri ve arkadaşları ile birlikte oynamaya teşvik ettikleri belirlenmiştir. Bununla birlikte ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarının teknolojik aletler kullanma sürelerini kendilerinin belirledikleri sonucuna da ulaşılmıştır. Ayrıca ebeveynlerin çocuklarını BİT karşısında başıboş bırakmadıkları, çocuklarının kullanacakları program ve oyunları kendilerinin seçtiklerini ifade ettikleri görülmüştür. Benzer şekilde yapılan çalışmalarda ailelerin çocuklarının teknoloji kullanımını kontrol etme eğiliminde buldukları belirlenmiştir (Berson ve Berson, 2005). Vandewater, Lee ve Shim'in (2005) yaptığı çalışmada ise ailelerin çocuklarının BİT kullanma sürelerini kısıtladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu konu ile ilgili yapılmış bir diğer çalışmada ise ailelerin çocuklarının kullandıkları bilgisayar programları ile oynadıkları bilgisayar oyunlarının kendileri tarafından seçilmesinin BİT kullanımının çocukları üzerindeki olumsuz etkilerini azalttığına inandıkları öne sürülmüştür (Mitchell, Finkelhor ve Wolak, 2003). Bu çalışmanın sonuçları ile yukarıda bahsedilen araştırmaların sonuçları karşılaştırıldığında, bu çalışma sonuçlarının yukarıdaki çalışmaların bulgularını destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Bu durum ailelerin okul öncesi dönemde teknoloji kullanımında aile rehberliğinin önemi konusunda farkındalığa sahip olduklarını göstermektedir.

Ebeveynlerin, okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ölçeğinin teknolojinin zararları alt boyutundaki ifadeler katılımlarının yüksek olduğu bulunmuştur. Buna göre ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocukların BİT'i sık sık kullanmalarının onların arkadaşları ile olan ilişkilerini zayıflatacağına, BİT ile çok zaman geçirmelerinin çocukların beden sağlığını olumsuz yönde etkileyeceğine, BİT kullanımının çocukların sosyalleşmesinin önünde bir engel olduğuna ve BİT'i fazlaca kullanan çocukların kendilerini rahatlıkla ifade edemeyeceklerine inandıkları söylenebilir. Benzer şekilde, yapılan çalışmalarda teknoloji kullanım sıklıkları fazla olan çocukların riskli davranış gösterme eğilimlerinin daha fazla olduğu (Turow ve Nir, 2000), teknolojik aletlerle fazla zaman geçiren çocukların, daha az zaman geçiren veya hiç kullanmayan çocuklara oranla sosyal ve

fiziksel aktiviteye daha az zaman ayırdıkları (Khasawneh ve Al-Awidi, 2008), erken yaşlarda bilgisayar kullanımının okul öncesi dönemdeki çocuklara fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel ve ahlaki yönlerden çeşitli zararlarının olabileceği (Cordes ve Miller, 2000) ifade edilmiştir. Bu çalışma sonucu elde edilen bulguların yukarıdaki çalışmaların bulgularını destekler nitelikte olduğu söylenebilir. Bu durum ayrıca ebeveynlerin aile rehberliği alt boyutuna verdikleri yanıtlarla da tutarlılık göstermektedir. Nitekim ebeveynler çocuklarını teknolojik aletlerle vakit geçirmelerinden ziyade arkadaşları ile oynamaya teşvik etmektedirler. Günümüzde teknolojik aletlerin çocuklar üzerindeki zararları ile ilgili yapılan paylaşımlardan ebeveynlerin etkilendikleri de ayrıca ifade edilebilir.

Bu araştırmada ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarının teknoloji kullanma becerisi ile ilgili ifadeler katılım oranlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir. Buna göre ebeveynlerin okul öncesi dönemdeki çocuklarının teknolojik aletleri rahatlıkla kullanabildiklerini düşündükleri söylenebilir. Nitekim benzer çalışmalarda da çocukların erken yaşlardan itibaren BİT'i rahatlıkla kullanabildikleri (Khasawneh ve Al-Awidi, 2008; Li ve Atkins, 2004) sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle bu araştırma sonuçlarının konu ile ilgili önceki araştırmaların sonuçlarını destekler nitelikte olduğu söylenebilir.

Öneriler boyutunda ise ebeveynlerin okul öncesi dönemde BİT'in rehber eşliğinde kullanılması gerektiği ile ilgili ifadeye yüksek oranda katıldıkları belirlenmiştir. Ebeveynler okul öncesi dönemde bir rehber eşliğinde diğer bir ifade ile öğretmenin gözetiminde teknolojik aletlerin kullanımının günümüzde bir gereklilik olduğunu ifade etmişlerdir. Teknolojik aletlerin kullanımına başlamak için ideal dönemin okul öncesi yıllar olduğu çeşitli eğitimeciler tarafından ifade etmiştir (Arı ve Bayhan, 2003; Kacar ve Doğan, 2007; Yaşar, 2004). Bu araştırmada ise bu konuya itiraz edilmemiş ancak öğretmen rehberliği vurgulanmıştır.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında ebeveynlerin okul öncesi dönemde BİT kullanımının faydalarına yönelik ifadeler orta düzeyde katıldıkları görülmüştür. Bu dönemde eğer uygun programlar ve/veya oyunlar kullanıldığı takdirde BİT'in çocukların gelişimine olumlu katkı sağlayacağı görüşü ebeveynler arasında kabul görmektedir. Ancak ebeveynlerin, teknolojik aletlerin çocukların dikkat gelişimini arttırması, yaratıcılık becerisini geliştirmesi, günlük hayatta öğrendiği kavramları geliştirmesi ve dünyayı daha iyi tanımalarına yönelik ifadeler ise pek katılmadıkları

tespit edilmiştir. Daha önce yapılan çalışmalarda ise okul öncesi dönemde BİT'i kullanan çocukların zekâ gelişimlerinde, bilgiyi yapılandırmalarında, problem çözme becerilerinde ve dil becerilerinde BİT kullanmayan çocuklara göre daha başarılı oldukları öne sürülmüştür (Clements ve Sarama, 2003; Gimbert ve Cristol, 2007). Ayrıca Livingston ve Bober (2004) İngiltere'de yaptıkları araştırmada çalışmalarına katılan ailelerin %73'ünün BİT kullanımının çocuklarının başarısına katkı sağladığına inandıklarını ifade etmişlerdir. Bu araştırmada yukarıdaki çalışmalardan farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bunun nedeni olarak günümüzde teknolojik aletlerin daha yaygın bir şekilde kullanılması ve buna bağlı olarak ortaya çıkan bazı sorunların ailelerde farkındalık oluşturması düşünülebilir.

Araştırmanın sonuçlarında ayrıca ebeveynlerin okul öncesi dönemde teknolojinin kullanım alanları boyutundaki ifadelerle de pek katılmadıkları görülmüştür. Nitekim ebeveynlerin BİT'i okul öncesi dönemde çocuklarının eğitimi için, daha ayrıntılı ifade edilecek olursa rakam ve sayıları öğretmede, şekilleri öğretme ile ses ve kelimeleri öğretmede pek kullanmadıkları tespit edilmiştir. Buna göre ebeveynlerin okul öncesi dönem çocukların eğitiminde teknoloji kullanım alanları ile ilgili çekimser bir tavır aldıkları söylenebilir. Bu bağlamda araştırma sonuçlarının önceki çalışmalar ile çeliştiği söylenebilir. Nitekim BİT'in eğitim süreçlerine katısına yönelik yapılan çalışmalarda doğru kullanıldığı takdirde teknolojik aletlerin öğrenme-öğretme süreçlerine katkı sağladığı ifade edilmiştir (Jonassen, 2000; Roblyer, 2006). Bu araştırmada ebeveynlerin okul öncesi dönemde teknolojinin kullanım alanları ile ilgili ifadelerle katılmamalarının nedenleri arasında, bu dönemde kullanılacak program ve oyunlar hakkında pek bilgi sahibi olmamaları olduğu söylenebilir. Bu nedenle okul öncesi eğitim kurumlarında görevli eğitimcilerin, üniversitelerde bu konu üzerine çalışan öğretim üyeleri ile bilişim uzmanlarının ailelere okul öncesi dönemde kullanılacak program ve internet sitelerini tanıtımalarının gerekli olduğu da ifade edilebilir.

Araştırmada okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri cinsiyet değişkenine göre incelenmiş ve teknoloji kullanım alanları boyutunda erkek ebeveynlerin kadın ebeveynlere oranla okul öncesi dönem çocukların eğitiminde teknoloji kullanımına karşı daha olumlu görüşlere sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Liao, Khoo ve Ang (2008) tarafından Singapur'da yapılan araştırmada kadın ebeveynlerin okul öncesi dönem çocuklarının eğitiminde teknoloji kullanımına

yönelik düşüncelerinin erkek ebeveynlere göre daha olumlu olduğu ifade edilmiştir. İki araştırmada farklı bulgulara ulaşılmamasının nedenleri arasında araştırmaların farklı ülkelerde yapılmış olması söylenebilir. Bununla birlikte Colley ve Comber (2003) yaptıkları araştırmada bu araştırma sonuçlarına benzer bulgulara ulaşmışlardır. Buna göre erkeklerin teknolojiye yönelik tutumlarının kadınlara göre daha olumlu olduğu söylenebilir. Bunun nedenleri arasında kadınların erkeklere oranla çocuklarına karşı daha koruyucu tavır içerisine girmeleri olduğu ifade edilebilir. Ayrıca annelerin babalara oranla okul öncesi dönem çocukları ile birlikte daha fazla vakit geçirdikleri, çocuklarının teknoloji kullanım durumlarını daha fazla gözlemledikleri ve bu nedenle okul öncesi dönemde teknoloji kullanımında erkek ebeveynlere göre daha çekimser bir tutum içerisine oldukları söylenebilir.

Okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri çocuklarının devam ettiği okul türü değişkenine göre incelenmiş ve çocuklarını devlet anaokullarına gönderen ebeveynlerin çocuklarını özel anaokullarına gönderen ebeveynlere kıyasla okul öncesi eğitimde teknolojinin kullanılmasının faydalarına yönelik düşüncelerinin daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Judge, Puckett ve Çabuk (2004) tarafından yapılan araştırmada özel okulların devlet okullarına kıyasla BİT ve eğitimde kullanılan teknolojik programlar açısından daha zengin olduklarını ifade etmişlerdir. Waxman (1994) tarafından yapılan bir diğer çalışmada da devlet okullarında özellikle de dar gelirli ailelerin çocuklarını yolladıkları okullarda teknolojinin kullanımının oldukça sınırlı olduğu ifade edilmiştir. Bu araştırmada devlet okullarında çocukları olan ebeveynlerin teknolojinin faydalarına daha fazla inanmasının nedeni olarak çocuklarının teknolojik aletlere özel okullara giden çocuklardan daha az maruz kalması olduğu söylenebilir. Ayrıca çocuklarını devlet okuluna ya da özel okula yollamanın ebeveynlerin gelir seviyesi ile ilişkili olduğu düşünülürse dar gelirli ailelerin çocuklarının teknoloji kullanımının daha az olduğu (Khasawneh ve Al-Awidi, 2008) teknoloji kullanımının getirdiği zararlardan daha az etkilendikleri söylenebilir. Bu nedenle devlet okulunda çocuğu olan ebeveynlerin özel okulda çocuğu olan ebeveynlere kıyasla teknolojinin faydaları konusunda daha olumlu düşünceye sahip oldukları söylenebilir.

Araştırmada okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkında ebeveyn görüşleri ebeveynlerin yaş aralığı değişkenine göre incelenmiş ve yaş grupları arasında anlamlı herhangi bir fark bulunamamıştır. Czaja, Charness, Fisk, Hertzog,

Nair, Rogers ve Sharit (2006) tarafından yapılan araştırmada ise teknolojiye yönelik tutum konusunda yaş grupları arasında gençler lehine anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Lorence ve Park (2006) da yaptıkları araştırmada benzer sonuçlara ulaşmışlardır. Araştırma sonucuna göre teknoloji kullanımı ve teknolojiye yönelik tutumlarda genç yaşlar lehine anlamlı farklar olduğu ifade edilmiştir. Wang, Wu ve Wang (2009) de yukarıdaki çalışmalar ile benzer sonuçlara ulaşmış ve teknolojinin kabul edilmesi konusunda yaş aralıkları arasında farklılıklar olduğunu ifade etmişlerdir. Bu araştırmada yukarıdaki çalışmalardan farklı sonuçlara ulaşılmasında örneklem farklılığı ve günümüzde teknolojinin sosyal ve günlük hayatımıza daha fazla girmesi olduğu söylenebilir.

ğrenim durumu değişkenine göre ebeveynlerin okul öncesi dönem çocuklarının teknoloji kullanımına yönelik düşünceleri incelenmiş ve eğitim düzeyi daha yüksek olan ebeveynlerin teknolojinin okul öncesi dönemde kullanımına yönelik düşüncelerinin lise ve daha aşağı eğitim derecesine sahip olan ebeveynlere oranla daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim durumu daha yüksek olan ebeveynlerin teknolojiye karşı daha olumlu yaklaşmalarının temelinde aldıkları eğitim sürecinde teknolojik aletleri daha düşük eğitim seviyesine sahip ebeveynlere oranla daha fazla kullandıkları ve teknoloji kullanımı konusunda farkındalık düzeylerinin daha yüksek olması gibi nedenler olduğu söylenebilir.

Evde internet bağlantısı olup olmadığına göre ebeveynlerin okul öncesi dönem çocuklarının teknoloji kullanımına yönelik düşünceleri incelenmiş ve evde internet bağlantısı olan ebeveynlerin okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımı ile ilgili düşüncelerinin olmayan ebeveynlere oranla daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İnternet bağlantısına sahip olmanın gelir düzeyi (Fox, 2004; Katz ve Rice, 2002) ve eğitim seviyesi (Moschis, Curasi ve Bellenger, 2004; Porter ve Donthu, 2006) ile ilişkili olduğu düşünülürse, bu araştırma sonuçlarının yukarıdaki araştırma sonuçları ile örtüştüğü söylenebilir.

Öneriler

Bu bölümde araştırma kapsamında ortaya çıkan bulgular doğrultusunda araştırmacı tarafından yapılan önerilere yer verilmektedir.

- Okul öncesi eğitim kurumlarında ebeveynlere, okul öncesi dönem çocuklarının teknoloji kullanımı ile ilgili eğitimler/seminerler verilebilir. Bu şekilde teknolojik aletlerin çocuklar tarafından daha bilinçli bir şekilde kullanılması sağlanarak teknolojik aletlerin okul öncesi dönem çocukları üzerindeki zararlı etkileri azaltılabilir.
- Ebeveynlere okul öncesi dönemdeki çocukların gelişim düzeylerine uygun olarak kullanıldığında çocuğun sosyal, bilişsel ve dilsel becerilerinin gelişimini olumlu yönde etkileyecek, yaratıcı düşünme becerilerini geliştirdiği, çocukları ilkokula hazırlayacak programlar/oyunlar ile bu konuyla ilgili web adresleri tanıtılarak çocuklarının daha etkili bir şekilde teknoloji kullanabilmeleri sağlanabilir.
- Araştırma Kütahya ilinde çocuğu okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ebeveynler ile gerçekleştirilmiştir. Türkiye'nin farklı illerinde ve daha büyük örneklem grupları üzerinde tekrarlanarak elde edilen bulgular karşılaştırılabilir.
- Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeline göre desenlenmiştir. Ebeveynlerin görüşlerinin derinlemesine incelenebilmesi amacıyla nitel araştırma yöntemleri kullanılarak benzer çalışmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Akkoyunlu, B. (1998). *Bilgisayar ve eğitimde kullanılması: Çağdaş eğitimde yeni teknolojiler* (s. 33 - 45). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları.
- Akkoyunlu, B. ve Tuğrul, B. (2002). Okul öncesi çocukların ev yaşantısındaki teknolojik etkileşimlerinin bilgisayar okuryazarlığı becerileri üzerindeki etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 12-21.
- Akpınar, Y. (2003). Öğretmenlerin yeni bilgi teknolojileri kullanımında yükseköğretimin etkisi: İstanbul okulları örneği. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(2), 79-96.
- Akpınar, Y. (2005). *Bilgisayar destekli eğitimde uygulamalar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Angeli, C. &Valanides, N. (2009). Epistemological and methodological issues for the conceptualization, development, and assessment of ICT–TPCK: Advances in technological pedagogical content knowledge (TPCK). *Computers ve Education*, 52(1), 154-168.
- Arı, M. ve Bayhan, P. (2003). *Okul öncesi dönemde bilgisayar destekli eğitim*. Ankara: Epsilon Yayınları.
- Arrowood, D., & Overall, T. (2004). Using technology to motivate children to write: Changing attitudes in children and preservice teachers. In R. Ferdig et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology ve Teacher Education International Conference* (pp. 4985–4987). Chesapeake, VA: AACE. Retrieved on July 2, 2008, from <http://www.editlib.org/p/13221>
- Bain, A., & Ross, K. (1999). School reengineering and SAT-1 performance: A case study. *International Journal of Education Reform*, 9(2), 148–153
- Başal, H. A. (2005). *Okul öncesi eğitim*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Berson, I., & Berson, M. (2005). Challenging online behaviors of youth: Findings from a comparative analysis of young people in the US and New Zealand. *Social Science Computer Review*, 23(1), 29—38.

- Borg, R. B. & Gall, M. D. (1989). *Educational research: an introduction*. New York and London: Longman Publishing Group.
- Bütün-Ayhan, A., ve Aral, N. (2005). *Bilimsel araştırma ve incelemeler*. Ankara: A.Ü. Ev Ekonomisi Yüksekokulu Yayın No: 10.
- Büyüköztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, SPSS uygulamaları ve yorum*. Ankara: Pegem Akademi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Chung, Y., & Walsh, D. J. (2006). Constructing a joint story-writing space: The dynamics of young children's collaboration at computers. *Early Education and Development, 17*(3), 337–420.
- Clements, D. H., & Sarama, J. (2003). Young children and technology: What does the research say? *Young Children, 58*(6), 34–40.
- Clements, D.H., & Sarama, J. (2003b). Strip mining for gold: Research and policy in educational technology—A response to “Fool's Gold.” *Educational Technology Review, 11*(1), 7-69.
- Colley, A., & Comber, C. (2003). Age and gender differences in computer use and attitudes among secondary school students: what has changed? *Educational Research, 45* (2), 155-165.
- Collins, P. (2013). *Parents' perceptions of their preschoolers' experiences with information communication technologies and emergent literacy*. Dowling College, New York, USA.
- Cordes, C., & Miller, E. (2000). *Fool's gold: A critical look at computers in childhood*. Alliance for Childhood.
from:http://www.allianceforchildhood.net/projects/computers/computers_reports.htm adresinden 14 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

- Couse, L. J., & Chen, D. W. (2010). A tablet computer for young children? Exploring its viability for early childhood education. *Journal of Research on Technology in Education*, 43(1), 75-96.
- Cömert, D. ve Güleç, H. (2004). Okulöncesi eğitim kurumlarında aile katılımının önemi: Öğretmen- aile - çocuk ve kurum. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4 (1), 131-145.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. New Jersey: Pearson Education, Inc.
- Cuban, L., Kirkpatrick, H., & Peck, C. (2001). High access and low use of technologies in high school classrooms: Explaining an apparent paradox. *American Educational Research Journal*, 38(4), 813–834.
- Cüre, F., ve Özdenler, N. (2008). Öğretmenlerin bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) uygulama başarıları ve BİT'e yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34, 41-53.
- Czaja, S. J., Charness, N., Fisk, A. D., Hertzog, C., Nair, S. N., Rogers, W. A., & Sharit, J. (2006). Factors predicting the use of technology: findings from the Center for Research and Education on Aging and Technology Enhancement (CREATE). *Psychology and Aging*, 21(2), 333.
- Çamlıbel Çakmak, Ö. (2010). Okul öncesi eğitim kurumlarında aile katılımı. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20, 1-18.
- Çetinkaya, B. (2010). *Türkiye'de okul öncesi eğitim ve sorunlar* (Bahçelievler ilçesi örneği). (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çobanoğlu, R. (2011). *Teacher self-efficacy and teaching beliefs as predictors of curriculum implementation in early childhood education* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dede, C. (Ed.). (1998). *Association for supervision and curriculum development (ASCD) yearbook: Learning with technology*. Alexandria, VA: ASCD.

- Demir, N. (2007). *Okul öncesi öğrencilerine renk kavramının kazandırılmasında bilgisayar destekli ve geleneksel öğretim yöntemlerinin karşılaştırılması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Demir, N., ve Kabadayı, A. (2008). Erken yaşta renk kavramının kazandırılmasında bilgisayar destekli ve geleneksel öğretim yöntemlerinin karşılaştırılması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(1), 1-18.
- Fox S.(2004). *Older Americans and the internet. The pew internet and American life Project.* <http://www.pewInternet.org>. Adresinden 15 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.
- Gacal, A. (2015). *Okul öncesi çocukların eğitiminde bilgisayar kullanımı.* <http://gulcanca.blogcu.com/okul-oncesi-cocuklarin-egitiminde-bilgisayar-kullanimi-asuman/344451> adresinden 30 Mart 2015 tarihinde alınmıştır.
- Gay, L. R., Mills, G. E. and Airasian, P. (2006). *Educational research: Competencies for analysis and application.* Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Gimbert, B., & Cristol, D. (2004). Teaching curriculum with technology: Enhancing children's technological competence during early childhood. *Early Childhood Education Journal*, 31(3), 207–216.
- Gögebakan, Ş. (2011). *Çocuğunu okul öncesi eğitim kurumuna gönderen (6 yaş) annelerin okul öncesi eğitime ilişkin görüşlerinin bazı demografik özelliklere göre incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İnönü Üniversitesi, eğitim Bilimleri Enstitüsü. Malatya.
- Gülay, H. (2009). Okul öncesi dönemde akran ilişkileri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(22), 82-93.
- Healy, J. M. (1999). *Failure to connect: How computers affect our children's minds—and what we can do about it.* New York: Touchstone.
- Heft, T. M., & Swaminathan, S. (2002). The effects of computers on the social behavior of preschoolers. *Journal of Research in Childhood Education*, 16(2), 162-174.

- Hennessey, S. Ruthven, K., & Brindley, S. (2005). Teacher perspectives on integrating ICT into subject teaching: Commitment, constraints, caution, and change. *Journal of Curriculum Studies*, 37(2), 155–192.
- Hew, K. F., & Brush, T. (2007). Integrating technology into K-12 teaching and learning: Current knowledge gaps and recommendations for future research. *Educational Technology Research and Development*, 55(3), 223-252.
- İşman, A. (2005). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Jonassen, D. (2000). *Computers as mindtools for schools*. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall Inc.
- Judge, S., Puckett, K., & Cabuk, B. (2004). Digital equity: New findings from the early childhood longitudinal study. *Journal of Research on Technology in Education*, 36(4), 383-396.
- Kabakçı Yurdakul, I. (2011). Öğretmen adaylarının teknopedagojik eğitim yeterliklerinin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımları açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 397-408.
- Kacar, A., ve Doğan, N. (2007). *Okul öncesi eğitiminde bilgisayar destekli eğitimin rolü*. Akademik Bilişim. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi.
- Kan, A., ve Akbaş, A. (2005). Lise öğrencilerinin kimya dersine yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2): 227-237.
- Kandır, A. , (1991). *Okulöncesi eğitim kurumlarında 4-6 yaş grubu eğitim programlarının hazırlanmasında öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Katz, J. E., & Rice, R. E. (2002). *Social consequences of Internet use: Access, involvement, and interaction*. Cambridge, MA: MIT press.

- Kenanoğlu, R. ve Kahyaoğlu, M. (2011). *Okul öncesi öğrencilerin İnternet kullanımı ile bilişsel, duyuşsal ve sosyal davranışları arasındaki ilişki*. 5th International Computer ve Instructional Technologies Symposium, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Khasawneh, O. M., ve Al-Awidi, H. M. (2008). The effect of home computer use on jordanian children: a parental perspective. *Journal of Educational Computing Research*, 39(3), 267-284.
- Kılınç, E.(2013).Sosyal bilgiler öğretmen eğitiminde güncel tartışmalar. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16, 75-94.
- Komisyon. (1993). *14. Milli Eğitim Şurası Okulöncesi Eğitimi Komisyonu Raporu*. İstanbul: YA-PA yayınevi A.Ş..
- Kutluca, T. ve Ekici, G. (2010). Öğretmen adaylarının bilgisayar destekli eğitime ilişkin tutum ve öz-yeterlik algılarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 177-188.
- Küçüköğlu, B. (2013). *Okul öncesi eğitime yönelik bilgisayar destekli öğretim tasarımı* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Lever-Duffy, J., McDonald, J., & Mizell, A. (2003). *Teaching and learning with technology*. Boston: Pearson Education.
- Li, X., & Atkins, M. S. (2004). Early childhood computer experience and cognitive and motor development. *Pediatrics*, 113(6), 1715-1722.
- Liau, A. K., Khoo, A., & Ang, P. H. (2008). Parental awareness and monitoring of adolescent Internet use. *Current Psychology*, 27(4), 217-233.
- Livingstone, S., & Bober, M. (2004). *UK children go online: Surveying the experiences of young people and their parents*. www.children-go-online.net
- Lorence, D. P., & Park, H. (2006). New technology and old habits: The role of age as a technology chasm. *Technology and Health Care: Official Journal of the European Society for Engineering and Medicine*, 14(2), 91-96.

- Manzares, B. (2013). *Social interaction and child learning and language: The effects of multimedia technology* (Unpublished master thesis). University of Colorado, Colorado, USA.
- Matthews, J., & Jessel, J. (1993). Very young children use electronic paint: A study of the beginnings of drawing with traditional media and computer paintbox. *Visual Arts Research*, 19(1), 47–62.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2009). *Hayat boyu öğrenme strateji belgesi*. Ankara: MEB Yayıncılık
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). *Okul Öncesi eğitim Programı*. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> adresinden 10 Mart 2015 tarihinde ulaşılmıştır.
- Mitchell, K. J., Finkelhor, D., & Wolak, J. (2003). The exposure of youth to unwanted sexual material on the Internet: A national survey of risk, impact, and prevention. *Youth ve Society*, 34(3), 330—358.
- Moschis G, Curasi C, & Bellenger, D. (2004). Patronage motives of mature consumers in the selection of food and grocery stores. *J Consum Mark*, 21(2/3):123–33.
- Nur, İ. (2012). *Anaokullarında örgüt iklimi ile öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Malatya ili örneği)* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Oğuzkan, Ş., ve Oral, G. (1998). *Okulöncesi eğitimi*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayın Evi.
- Özen, Ş. (2008). *Okul öncesi eğitim ve aile: Anne ve babaların okul öncesi eğitimden beklentileri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kafkas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kars.
- Öztopçu, A. (2003). *Okul Öncesi ve İlköğretim Sürecindeki Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Önemi*. İnet03 internet Konferansı. inet-tr.org.tr/inetconf9/bildiri/97.doc adresinden 12 Ocak 2015 tarihinde alınmıştır.

- Öztürk, E. (2013). Öğretmen adaylarının bilgisayar kaygısı ve bilgisayar özyeterliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44, 275-286.
- Peterson, R. A., Albaum, G., Munuera, J. L., & Cunningham, W. H. (2002). Reflections on the use of instructional technologies in marketing education. *Marketing Education Review*, 12(3), 7-17.
- Porter, C. E., & Donthu, N. (2006). Using the technology acceptance model to explain how attitudes determine Internet usage: The role of perceived access barriers and demographics. *Journal of Business Research*, 59(9), 999-1007.
- Poyraz, H. ve Dere, H. (2001). *Okul öncesi eğitimin ilke ve yöntemleri*. Ankara: AnıYayıcılık.
- Poyraz, H., ve Dere, H. (2003). *Okul öncesi eğitimin ilke ve yöntemleri*. Ankara: AnıYayıcılık.
- Roblyer, M.D. (2006). *Integrating educational technology into teaching*. Upper Saddle River, N.J.: Merrill Prentice Hall.
- Sancar-Tokmak, H., Konokman, G. Y., ve Yanpar Yelken, T. (2013). Mersin Üniversitesi okul öncesi öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisi (TPAB) özgüven algılarının incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 35-51.
- Sever, R. (2010). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Ankara: Anı Yayıcılık.
- Shahrimin, M.I., & Butterworth, D. M. (2002). Young children's collaborative interactions in a multimedia computer environment. *Internet and Higher Education*, 4, 203-215.
- Sivin-Kachala, J., & Bialo, E. R. (2000). *Research report on the effectiveness of technology in schools*. Washington, DC: Software and Information Industry Association.
- Şen, M. (2013). *Okul öncesine giriş*. Ankara: Eğiten Kitap.

- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve davranışsal ölçümlerde güvenilirlik ve geçerlik*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn and Bacon.
- Talley, S., Lance, D. F., & Lee, T. R. (1997). Children, storybooks and computers. *Reading Horizons*, 38(3), 116–128.
- Taner, M. ve Başal, H.A. (2005). Farklı sosyoekonomik düzeylerde okul öncesi eğitimi alan ve almayan ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin dil gelişimlerinin cinsiyete göre karşılaştırılması. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2). 395-420.
- Tavşancıl, E. (2010). *Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tekcan, A. (2009). *Bilgisayar destekli okul öncesi eğitimde milli öğelerin kullanımı ve bir etkileşimli eğitim tasarımı* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Tekin, G. (2012). Dünya’da ve Türkiye’de okul öncesi eğitimin bugünkü durumu. İçinde. N. Avcı ve M. Toran (Ed) *Okul öncesi eğitime giriş* (s. 21-48), Ankara: Eğiten Kitap.
- Trepanier-Street, M. L., Hong, S. B., & Bauer, J. C. (2001). Using technology in Reggio-inspired long-term projects. *Early Childhood Education Journal*, 28(3), 181–188.
- Turow, J., & Nir, L. (2000). The Internet and the family: The view of U.S. parents. In C. Feilitzen ve U. Carlsson (Eds.), *Children in the new media landscape* (pp. 331—348). Goteborg, Sweden: Nordicom.
- Unutkan, Ö. P. (2007). Okul öncesi dönem çocuklarının matematik becerileri açısından ilköğretime hazır bulunuşluğunun incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 243-254

URL 1:

<http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?id=6> (Erişim Tarihi: 20 Şubat 2015).

Van Melle, E., Cimellaro, L., & Shulha, L. (2003). A dynamic framework to guide the implementation and evaluation of educational technologies. *Education and Information Technologies*, 8(3), 267-285.

Vandewater, E. A, Lee, J. H, & Shim, M. S. (2005). Family conflict and violent electronic media use in school-aged children. *Media Psychology*, 7, 73–86.

Wang, Y. S., Wu, M. C., & Wang, H. Y. (2009). Investigating the determinants and age and gender differences in the acceptance of mobile learning. *British Journal of Educational Technology*, 40(1), 92-118.

Waxman, H.C. (1994). Differences Among Urban, Suburban, and Rural High Schools on Technology Use in Science and Mathematics. In J. Willis et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology ve Teacher Education International Conference* (pp. 589-592). Chesapeake, VA: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE).

Yalın, H. İ., Karadeniz, Ş., ve Şahin, S. (2007). Barriers to information and communication Technologies integration into elementary schools in Turkey. *Journal of Applied Sciences*, 7(24), 4036-4039.

Yaşar, M. C., ve Aral, N. (2010). Yaratıcı düşünme becerilerinde okul öncesi eğitimin etkisi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 3(2).201-209

Yaşar, Ş.(2004). *Okulöncesi eğitimde bilgisayar öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Yavuzer, H. (1999). *Çocuk psikolojisi*. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Yurdakul, I. K. (2011). Examining technopedagogical knowledge competencies of preservice teachers based on ICT usage. *Hacettepe University Journal of Education*, 40, 397-408.

Yürütücü, A.(2002). Bilişim toplumunda ilköğretim sürecindeki eğitim teknolojileri.
II.Uluslararası Eğitim Teknolojileri Sempozyum ve Fuar Bildirisi. Sakarya.

Ekler

Ek 1

OKUL ÖNCESİ ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLARIN TEKNOLOJİ KULLANIMI HAKKINDA EBEVEYN GÖRÜŞLERİ ANKETİ

Sayın ebeveyn,

Bu araştırmanın amacı okul öncesi dönemdeki çocukların teknoloji kullanımına yönelik anne babaların görüşlerini incelemektir. Araştırmanın amacına ulaşabilmesi sizlerin sorulara vereceği samimi cevaplara bağlıdır. Bu nedenle her soruyu özenle cevaplamanız bizim için çok önemlidir. Bu anketteki sorulara vereceğiniz cevaplar kesinlikle gizli tutulacak ve araştırmanın amacı dışında kullanılmayacaktır.

Bu anket üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde demografik özellikleri, ikinci bölümde teknoloji hakkındaki görüşleri ve üçüncü bölümde teknolojiyi kullanma sıklığını öğrenmek için maddeler bulunmaktadır. Toplamda 31 maddeden oluşan bu anketin ortalama cevaplama süresi 10 dakikadır.

Bu araştırmaya katılarak bilimsel bir çalışmaya destek olduğunuz için teşekkür ederiz.

Doç. Dr. Özlem Doğan TEMUR
Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi
İlköğretim Bölümü/ Kütahya

Seray KILINÇ
Dumlupınar Üniversitesi
Eğitim Bilimleri
Enstitüsü/Kütahya
seraykilinc35@gmail.com

Çocuğunuzun cinsiyeti

Kız () Erkek ()

Çocuğunuzun yaşı

(Lütfen Yazınız).....

Çocuğunuzun devam ettiği okul türü

Özel () Devlet ()

Cinsiyetiniz

Bayan () Erkek ()

Yaş aralığınız

35 ve altı () 36-45() 46 ve üstü ()

Mesleğiniz

(Lütfen Yazınız).....

Öğrenim Durumunuz

İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite ()
Lisansüstü ()

Kaç çocuğunuz var?

1 () 2 () 3 () 4 ve üstü ()

Aşağıdakilerden hangileri evinizde bulunur?

Masaüstü Bilgisayar () Laptop () Tablet () Akıllı telefon ()
Diğer ()

Evinizde İnternet Bağlantısı Var mı?

Var () Yok ()

Kaç yıldır bilgisayar kullanıyorsunuz?

Bir yıldan az () 1 yıl () 2 yıl () 3 yıl ()
) 3 yıldan fazla ()

Evde sizden başka bilgisayar kullanan var mı?

(Lütfen belirtiniz).....

Çocuğunuz ilk defa teknolojik aletleri kullanmaya kaç aylık başladı?

12 () 24() 32() 48() 60() 72()

Eğer evinizde bilgisayar yoksa almayı düşünür müsünüz?

Evet () Hayır ()
Neden?.....

Bu bölümde okul öncesi çağındaki çocuğunuzun teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerinizi öğrenmek amacıyla çeşitli maddeler bulunmaktadır. Lütfen bu maddeleri kendi düşünceleriniz doğrultusunda;

1-Kesinlikle Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-FikrimYok, 4-Katılıyorum,
5-Kesinlikle Katılıyorum, seçeneklerinden yalnızca birini işaretleyiniz.

NO	Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Çocuğum teknolojik aletleri kullanırken zorlanır.					
2	Okul öncesi çağındaki çocukların eğitiminde bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletler kullanılmalıdır.					
3	Okul öncesi çağındaki çocukların teknolojik aletleri sık kullanmaları onların arkadaşları ile olan ilişkilerini zayıflatır.					
4	Teknolojik aletlerin sıklıkla kullanımı çocukların dünyayı daha iyi tanımalarını sağlar.					
5	Teknolojik aletleri kullanmalarına izin verilen çocuklar daha yaratıcıdır.					

6	Rehber eşliğinde kullanıldığında teknolojik aletler okul öncesi çağındaki çocuklar için oldukça faydalıdır.					
7	Teknolojik aletlerin kullanımı çocuğumun dikkat gelişimini artırır.					
8	Eğitici programlar kullanıldığında bilgisayarlar, tabletler gibi teknolojik aletler okul öncesi eğitiminde kitaplara göre daha faydalıdır.					
9	Çocuğuma sesleri ve kelimeleri öğretmede bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletler gibi teknolojik aletleri kullanırım.					
10	Çocuğum akıllı telefonları rahatlıkla kullanabilir.					
11	Çocuğuma şekilleri öğretmek için bilgisayar, tablet vb. gibi teknolojik aletleri kullanırım.					
12	Çocuğumun telefonumla oyun oynamasına izin veririm.					
13	Çocuğum internet üzerinden oyun oynamayı becerir.					
14	Uygun programlar kullanıldığında bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletler çocukların dilsel gelişimine katkı sağlar.					
15	Teknolojik aletlerin kullanımı çocukların sosyalleşmesini olumsuz yönde etkiler.					
16	Teknolojik aletleri fazlaca kullanan çocuklar kendilerini rahatlıkla ifade edemezler.					
17	Çocuğuma teknolojik aletleri kullanırken süreyi sınırlandırırım					
18	Okul öncesi çağındaki çocuklar kesinlikle bilgisayar, tablet gibi teknolojik aletleri					
19	Çocuğumun rakamları ve sayıları öğrenmesinde bilgisayarı, tableti vb. teknolojik aletleri kullanırım.					
20	Çocukların bilgisayarla fazlaca zaman geçirmesi çocukların beden sağlığının bozulmasına neden olur					
21	Çocuğumun kullanacağı bilgisayar programlarını dikkatlice seçerim.					
22	Çocuğum bilgisayar kullanırken yaptıkları ile ilgili ona sorular sorarım.					
23	Çocuğumu teknolojik aletler yerine kardeşi ve arkadaşları ile birlikte oynamaya teşvik ederim					
24	Teknolojik aletlerdeki oyun seçimlerinde ya da oyunun oynanmasında çocuğum tamamen özgürdür.					
25	Çocuğum günlük yaşamında ve eğitimi sırasında öğrendiği pek çok kavramı bilgisayar oyunları ile pekiştirir.					

OKUL ÖNCESİ ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLAR VE AİLELERİNİN TEKNOLOJİK ALET KULLANIM SIKLIK ANKETİ

Bu bölümde okul öncesi çağındaki çocuğunuzun teknoloji kullanım sıklığına ilişkin görüşlerinizi öğrenmek amacıyla çeşitli sorular bulunmaktadır. Lütfen bu soruları kendi düşünceleriniz doğrultusunda;

1-Günde birkaç defa, 2-Günde bir defa, 3-Haftada birkaç defa 4-Haftada bir defa, 5-Hiçbir zaman, seçeneklerinden birini işaretleyiniz.

		Günde birkaç defa	Günde bir defa	Haftada birkaç defa	Haftada bir defa	Hiçbir zaman
1	Çocuğunuz evde ne sıklıkla bilgisayar kullanır?					
2	Çocuğunuz evde ne sıklıkla tablet kullanır?					
3	Çocuğunuz evde ne sıklıkla akıllı telefon kullanır?					
4	Siz evde ne sıklıkla bilgisayar kullanırsınız?					
5	Siz evde ne sıklıkla tablet kullanırsınız?					
6	Siz evde ne sıklıkla telefon kullanırsınız? (iletişim dışında oyun vb. gibi)					

Ek 2:

Kütahya İl Milli Eğitim Müdürlüğü İzin Belgesi

Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Adı soyadı : Seray KILINÇ

Doğum tarihi : 23/09/1984

Doğum yeri : Tire

E-Posta : seraykilinc35@gmail.com

Öğrenim Durumu

1999-2002 : Tire Kutsan Anadolu Lisesi

2002- 2006 : Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği

2013 – Devam Ediyor: Yüksek Lisans. Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

İş Deneyimi

2008 - Devam Ediliyor: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmeni